ЧИ МОЖНА УРАТУВАТИ ПІЯКА.

Кого називаємо тут піяком, се пояснять нам разом зняті слова — уратувати піяка. Піяка се ті, що потребують ратунку, отже люди, що надмірним уживанєм алькоголю нищать собі умстві і фізичну силу, або шкодять посередно чи безпосередно свойому окруженю і суспільности та з власної охоти не можуть чи не хочуть змінити свого життя. Всі ті люди, без згляду на се, яке становище занимають в суспільности і до якої степени тонуть в піянстві, можуть бути уратовані і тому з предметом праці для тих, що хочуть ратувати піяків від загибели.

У нас планова праця в тім напрямі ще не почата та инші народи, передовсім Німці, розвинули працю над поправою піяків до величезних розмірів. Ріжні товариства, інституції і приватні особи з успіхом сповняють сю високогуманну задачу і рік річно приманюють тисячі піяків. На 400.000 налогових піяків уратовано вже 23.000 значить 5—6 прц. Щож виходить з сего? Іменно се, що сказано висше. Між тими 23.000 заступлені всі кляси — від молодогів-уличників до тих „високоповажаних горожан", що віднимають денно 1—3 корони, призначені на удержанє родини в жертвують їх на алькоголь „бож вони все таки господарі тому і дуже тяжко мусять працювати". Коли з кождої кляси може бути уратований один, можливе з отже уратоване і всіх инших. А що загально мало маємо примірів уратовання піяків, причина сего не в відпорности піяків, а в тім, що дуже мало людий старає ся о їх уратоване. Тут можна навести слова св. письма: „Жатва велика, та робітників мало". Так, жатва велика і вона жде на руки, які взяли би ся за неї. Коли би хто з молодечою силою взяв ся до праці, то певно скоро рук не стало би, щоби подати їх всім тим, які хотіли би вхопити ся за них щоби ратувати ся. Спільна праця кількох ширших одиниць увінчала би ся гарним успіхом, а всі, що з насмішкою приглядають ся кождій культурній праці, певно заветидали би ся та ще більше здивували би ся ті, що зуміли би оцінити велике се діло.

Якже можна уратувати піяка? Теоретично найлекше здавало би ся через повільне відзвичаюване: що дня одну склянку менше, доки не дійдеть ся до розумної середної міри. Практично сей спосіб не доведе до нічого. Цілковита повздержність се одинокий спосіб, що доведе до цілн.

Возьміть жорновий камінь, поставте його на узгірю; як довго віддержувати-мете його д'горі, він буде в вашій власти; та пустіть його і дайте йому лиш раз обернути ся по похилій площі, не змежете його більше здержати; він покотить ся все нище і нище, та що раз скорше і скорше. Так у налогового піяка — сей наклін до уживаня алькоголю подібний до сеї дороги, що веде все в долину все нище, в саму пропасть. Позвольте піякови випити одну склянку, а друга вже не в його силі; во перший слідує з невідпертої конечности: друга по другій третя, четверта і т. д. Через привичкуване змінив ся сильно наклін піяка до надмірного уживаня алькоголю, дайте йому одже нагоду подразнити сю пристрасть тим, що поставите перед него склянку сего найлучшого напою, ще і скажіть, що може без обави випити, чим можете дивувати ся, коли та пристрасть вибухне з надзвичайною силою і з кождою склянкою ослабляювати ме волю піяка, доки не доведе до безтами, обезсилить фізично і звалить його з ніг.

Уміркованість в боротьбі проти алькоголю не є вказана та проти дійсної уміренности в уживаню алькогольних напитків не виступають ся зі всею силою. Противно, коли маємо до діла з піяком, котрого хочемо уратувати, йому можемо дати лише одну рецепту: від нинішнього дня, від сеї хвилі ані одної краплини алькоголю. Досьвід стверджує се цілковито.

Голова одного протиалькогольного товариства довго старав ся о се, щоби приєднати до повздержности одного великого піяка. Піяк все отягав ся. Заховувати уміренність він годив ся і обіцював не пити більше, як одну склянку пива і келішок горівки денно, але щоби нічого не пити на се не годив ся під жадним услівєм. Голова звертав йому увагу, що се не доведе до нічого; та піяк і слухати не хотів. „Добре, сказав вкінци голова, підім о заклад; після нашої рецепти попробуйте здержати ся від піянства через вісім днів. Коли заких вісім днів не упєте ся, прихилю ся до вашого погляду; коли упєте ся, мусите стати цілковитим абстинентом". Радо зголосив ся на се піяк і в присутности своєї жінки з'обовязав ся торжественно вступити до протиалькогольного товариства, коли в найблизших восьми днях хоч трохи упєть ся. Три дни опісля хтось пукав до дверий голови товариства; входить піяк з жінкою. „Пане сказав він, ви виграли заклад. Один день я видержав. Другого дня знов був пяний. Тепер хочу додержати слова; дайте мені карту заяви приступленя в члени товариства. Я і моя жінка хочемо бути від нині абстинентами". Підписав заяву і нині він знова порядний чоловік і щасливий батько.

Абстинентом мусить стати піяк, коли хоче бути уратованим. Абстинентом мусить бути і сей, що працює над уратованем піяка коли хоче, щоби його праця була успішною. „Жорстоке се слово" і не одно гарне діло розбило ся через се. Та тож діти, коли правдиве. Иншим проповідує воду, а сам вино буде пити" се вже в приповідку входить як доказ, що кожде гуманне діло буде безуспішне, коли слово з ділом не згодить ся. Ось примір з житя.

До одного молодого німецького сьвященика прийшло двох старших селян, щоби попросити його о поміч в своїй справі. Піянство витиснуло на їх лицях незатерті сліди і сьвященик скоро звернув на се бесіду. Селяни бачили ясно свою біду і її причину; легко могли би її позбути ся, без великої праці моглиби скинути з себе сі невільничі окови, як і самі вложили на себе. Мали вже — як казали — найкращі постанови, та щож, коли все і все впадали в давну біду. Сьвященик звернув увагу, що в селі з проти алькогольне товариство, вже не один, що давнійше богато пив і через піянство много пошкодив собі і своїй родині, став членом сего товариства і в сей спосіб уратував ся від загибели чомже і їм не вписати ся, а може і вони відвернуть від себе се лихо. „Е, отче, сказав один, коли би ми вписали ся до товариства, мусіли би цілкомито зречи ся алькогольних напитків, а сего не можемо зробити. Ви самі не належите до товариства". Та сьвященик, що походив з богатих в вино надренських околиць ані не думав стати членом товариства. Селяни як раз в тім, що сьвященик радий, як кождий инший чоловік, любив випити склянку вина — знайшли оправдане на се, щоби відкинути одинокий спосіб ратунку. Но, се вже велика дурниця, подумав сьвященик і сказав добре таки гнівний: „Я преціль не потрібую належати до товариства. По перше тому, що я не є піяком, по друге, не маю родини, котрій через піянство віднимав би гроші призначені на найконечнійші потреби, як ви се робите. Бачили се і селяни, але вони стояли при тому, що не повинен радити другим пити воду той, хто сам пе вино. Се глупота, думав дальше сьвященик, вимагати від тебе щось подібного і ніхто не може тебе до сего примусити. Та в тій хвили пригадали ся йому слова ап. Павла: „Коли би гнівав ся мій брат за се, що їм мясо, нівгдя мяса я не покушав би". Чиж се не була би також подібна глупота? Чиж не глупота се, що тільки людий жертвує свое життя для добра других? Чиж не глупота се жити серед чотирох стін, здалека від всего, що гарне, що дає вдоволене жиючим! — а з мертвими окрадками в руках працювати над відгаданєм правил природи, над ліпшим її тайн, щоби сим прислужити ся людству, будучі покоління ощасливлювати? Коли би ти був розумний і ширий, то не лишив сих людий на ласку і на ласку їх злому наклонови, а поніс би так малу жертву, за яку ніхто тебе не осудить. Зробиш дурницю — та і се правда, що ти не більші ще дурниці зазнав ся в житю — але через се причиниш ся до добра тих людий, їх жінок і дітий". „Добре, сказав сьвященик вєнний себе, днесь впишу ся в члени протиалькогольного товариства. Впишитесь і ви? І вони вписали ся.

Сьвященик до нинішнього дня ні раз не пожалував свого діла, а коли раз в веселім товаристві один з його товаришів сказав йому, що се таки була дурниця, він сьміючи ся відповів:

„Так, правду кажеш, се була дурниця, але дурниця, яка не одного злого чоловіка направила, над чим ти безуспішно мучиш ся і виснажуєш свої сили змарновані і так алькогольними напитками".

Колиб як найбільше знайшло ся між нами таких, що зважили би ся на такі „дурниці"!

ЗАГАДОЧНИЙ ХИЖАК В АВСТРІЙСЬКИХ АЛЬПАХ.

На стирийсько-каринсьвкім пограничу буває від якогось часу якийсь тропічний хижий звір, — якого саме покищо не знати, — що мабуть вирвав ся з мандрівної менажериї. Сей звір пориває з долинах вівці і кози а навіть воли і корови і вже заподіяв тамошним мешканцям великі шкоди. Цісар Франц Йосиф звернув ся отсе до міністерства вруте[...] них справ з запитом про розмі[ри] шкід і про заподіяння, які пороблено для убити звіря. Всі виправи для зловлення загадочної звірини доси не вдали ся. Правительство визначило 3000 корон за застрілене звіря.

САМОУБИЙСТВА СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІЖИ В РОСИЇ.

Найнівші депеші доносять з Одеси, що там застрілила ся гімназистка Гильченко. Самоубійство обяснює вона в полишеній записці житєвим розчарованєм. Отсей случай в Росиї зовсім не спорадичний. Саме тепер оголосило міністерство народної просьвіти офіціяльні дані про число самоубійств між учениками і студентами, з яких виходить, що в році 1911-ім 155 школярів відобрало собі жите. В правді число се менше від 258 самоубийств з 1910. року, одначе все таки і то число є страшне, коли взяти на увагу ледви 24 случаї з перед 10 літ. Із тих 155 самоубийників було 23 учеників шкіл елементарних, 111 середних і 15 висших. Коли до того дочислити девятьдесять оден невдалих замахів і 112 инших нещасних случаїв, то правдиве число самоубийств вийде далеко висше. За причину того великого числа самоубийств подає урядова статистика переважно умові недуги, в 10 случаях любовні історії, а в 14 случаях трагічні шкільні обставини. В многих случаях викликають самоубийства родинні трагедиї. Натомість офіціяльна статистика мовчить про політичні обставини, де загальне моральне пригноблене ділає далеко сильнійше на вік молодечий чим на старших.

РАБУНКОВЕ УБИТЄ ДИРЕКТОРА КНИГАРНІ.

У второк веч. в Кракові в книгарни Густава Гебетнера і Ски убито головного директора сеї книгарні 64 літного Фердинанда Сьвіцовського. Жінка Сьвіцовського, коли чоловік не вернув до 11 год. в ночи з книгарні куди був пішов робити рахунки вибрала ся там з служницею. В кімнаті книгарні в темряві спотикнула ся на тіло убитого мужа. Уста Сьвіцовський мав законебльовані, шию звязану шнуром а голову звязану фартушком, який полишила була в льокали одна склепова дівчина. На голові найдено чотири глибокі раня. Убийники зрабували з каси 8000 К. готівкою, головно 100 короновими банкнотами, 15 рублів і 200 марок і около 100 корон з портфелю убитого. Вартісних паперів не рушали. Поліция підозріває, що виновниками убийства були відправлений недавно з книгарні торговельний помічник і також недавно відправлений доворець дому. Убийники полишили на місци зелізний заострений дручок. Найдено відтиски пальців злочинців на касі і на дверях від склепу; відтиски сі відфотографовано. Спровадженний з Моравскої Остравы поліцийний пес „Прінц", обнюхавши тіло і пальто убитого, вийшов з брами і побіг через ринок на ул. сьв. Анни, але на розі задержав ся і заблукав, що означало, що втратив слід. Коли вдруге обнюхав трупа і кроваві відтиски, побіг на Вислану улицю і на її кінци знова заблукав. Третя проба завела пса на ул. сьв. Анни до каменниці, де находить ся каварня „Сецесия". Тут „Прінц" впав на задні сходи і задержав ся при кухни, де агуби слід. Четверта проба дала той сам вислід. Убитий, який був занятий в книгарни 22 роки, полишив крім жінки ще пятеро дітий.

СТРАШНА КАТАСТОФА НА МОРИ.

Дві найбільші елементарні сили, вода і огонь сьвідчать людям найбільші услуги, але від часу до часу вимагають від людства своїх жертв. При таких случаях люди переконують ся, як з слабосильними супроти сил природи, які чоловік ніби цілком підбив і яким каже собі служити.

Дня 9-го жовтня с. р. в полудне вибух на корабли „Вольтурно" великий пожар, який корабельна залога не була вже в силі сама загасити. Сейчас заалярмовано на всі сторони безпротним телеграфом инші кораблі, що „Вольтурно" стоїть в полумях і що чужа поміч з конечна. І справді сю трівожну вість переловили в короткім часі аж 11 кораблів, що їхали недалеко „Вольтурна", та сейчас цілою силою пари поспішили на поміч горіючому кораблеви. Страшний їм тут представив ся вид. Серед розбурханих филь морських піднимав ся з „Вультурна" високий стовп огненний, який чим раз більше змагав ся, та все ярше осьвічував серед запавшої ночі — біганочих по покладі, мов шалених подорожних та розшалілі філі моря, що раз враз ударяли в корабель, та метали ним на всі боки. Поспішивші на поміч кораблі мали дуже тяжку і ограничену ратункову роботу, бо наслідком великої бурі, спущені ратункові човни не могли зблизити ся до горіючого корабля. Ратунок людий відбував ся в той спосіб, що люди з горіючого корабля скакали в воду, тут з човнів кидали їм ратункові пояси і линви, а відтак притягали і забирали на човна.

Корабель „Вольтурно" віз 657 людий: 24 подорожних в другій класі, 540 в межипокладі і 98 людий залоги. З сего числа удало ся виратувати 514 людий, а 75 подорожних і 68 осіб з корабельної прислуги згинуло.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи вієськиї.

РОБИМО повномочія контракти купна і продажи, акта дарованя, сьвідоцтва довжні і инші документа легалізовані через Ц. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро мастки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю на найлїпші і найкорші кораблі.

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

ПОЗІР РОДИМЦІ!

Хай кождий з Вас маючи кілька хвилин часу спише своїх знакомих адреси і мені надісле а отримає красну читану на презент. Усі сі, котрі прислють по більшім числі точних адресів отримають після сего винагороду.

Адресуйте:

ІВАН НЕМЕТ.

б. заступник ц. к. конзуля
457. WASHINGTON STR.
NEW YORK.

Біблії НА ПРОДАЖ.

Руські, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.

ЦІНА ВІД 25 до 1.50.

EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

РУСКА БУЧАРНЯ І ҐРОСЕРНЯ.

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вуджениму і старокраєві ковбаси з чісником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

Найдогіднійше і найбезпечнійше складати зощаджені гроші в старім краю в

Товаристві за[...]ного Кредиту

„ДНІСТЕР"

у Львові.

Товариство „Дністер" приймає гроші на вкладки щадничі до опроцентовання на 4 проц. -- Вложені гроші можна кождої хвилі відобрати. - Всякі припоручення і виплати виконує ся безпроволочно оборотною почтою.

Порука членів, резервові фонди і актіва Товариства дають повну забезпеку для зложених вкладок. --

Адреса:

Товариство „ДНІСТЕР" у Львові ул. Руска Ч. 20.

Всім Вп. Приятелям і Знакомим, які надіслали свої желання з нагоди нашого вінчаня, складаємо на сім місци велике Спаси - біг.

З поважанєм
М. і А. Белегай.

Релігійно - моральний ДВОТИЖДНЕВНИК Річна передплата 1 долар.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакциї: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 22. 14. ПАДОЛИСТА 1914. EDMONTON. ALTA. 14. OF NOVEMBER 1914 VOL III. NO. 22.

З поля европейскої війни.

Німці і Австрійці уступили з рос. Польщі.

Кія-Чав здобули Японці.

ТУРЕЦЬКА ФЛЬОТА БОМБАРДУЄ СЕВАСТОПОЛЬ.

Амстердам, (Голяндія) 1. падол. — З Риму наспіли вісти що турецькі кораблі розпочали бомбардоване російської воєнної пристани Севастополя (на півострові Криму). Недалеко Севастополя прийшло до битви між обома фльотами. Вислід битви покищо незвісний.

30 ТИСЯЧ КОНИЙ ДЛЯ ФРАНЦІЇ

Ню Йорк, дня 2. падолиста. До Ню Йорку недавно приїхав французький капітан, який має перевести купно 20 тисяч коний для Франції. Коні мають бути привезені до Франції першого грудня. Мають бути лише чорні.

Канадийські фабрики дістали знов замовлене на вироблене 50 тисяч сідел.

БОМБАРДАЦІЯ ДАРДАНЕЛІВ.

Лондон, 8. падолиста. — В Лондоні проголошено урядово, що відділ англійсько-французьких кораблів розпочав бомбардувати форти Дарданелів. Форти відповіли вогнем, але кораблі вийшли неушкоджені. Як сильно ушкоджені форти, годі тепер сказати, досить що в форті Голис наступила страшна експльозія а відтак видно було тільки великі смуги чорного диму.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ПОБІДЖАЮТЬ СЕРБІВ.

Відень, 3. падолиста (через Амстердам і Лондон). — О воєннім положеню на сербській границі видано таку урядову заяву: „Австрійська армія ударила на сильні ворожі позиції коло Ровріо і добула їх. Наші війска перейшли через ріку Саву і Драву яких Серби дуже завзято боронили; опісля заняли Австрійці Ориабаро, Бановополе, Радейкове, Ґлюозі і Тобановіч".

НОВА СТРАТА АНГЛИЇ НА ВОДІ.

Вальпарісо, Чілі, 3. падол. Німецькі кораблі Ґнайсенав Шарнгорст, Нурнберг, Лейпціг і Дрезден, заатакували 1. падолиста британську фльоту коло Короненя, в полудневій Америці. Англійський кружляк Монмавт і Ґудгоп пішли на дно моря. Другі два англійські кораблі Ґлесґо і Отранто тоже ушкоджені, але чи затонули опісля, не говорить ся про се нічого. Бій тривав через цілу годину. Німці побачивши надходячу англійську фльоту розпочали стріляти на 9000 метрів. Англійські кораблі під командою адмірала Кредова від кількох тижнів шукали на водах полудневої Америки німецької фльоти, яка нищила англійські торговельні кораблі.

ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ РОСІЇ ЗАТОПЛЕНИЙ.

Амстердам, 4. падолиста. З Софії наспіла тут телеграма, що турецькі кораблі затопили російський воєнний корабель „Сіноп". Подробиць не подають ніяких.

МІСТО ПОГИБШИХ І РАНЕНИХ.

Лондон, 4 падолиста. З північної Франції телеграфують, що місто Нюпорт, де веде ся тепер бій, знищене цілковито. Одного дня місто се було забране Німцами три рази і знов відбите. Лишилась з него лише руїни, а є переповнене самими раненими і погибшими вояками, яких нема навіть кому в землю закопати.

НІМЕЦЬКА ВОЄННА ФЛЬОТА ВИПЛИВАЄ ДО ОТВЕРТОГО БОЮ.

Лондон, дня 4. падолиста. Німецька фльота виплила із своїх воєнних портів на Північне море до отвертого бою з англійською фльотою.

Телеграма з Дінвери (прибережного міста у Франції, біля бельгійської границі) доносить, що з німецького воєнного порту в Кіль виплило 4 німецькі великі воєнні кораблі і 4 кружляки на Північне море.

РІВНОПРАВНІСТЬ ЖЕНЬЩИН.

Дня 4 нов. відбулось голосовання в 7-ох стейтах, чи маєсь допустити женьщини до рівноправности. На 7 стейтів, в двох переголосовано в користь жезьщин. Сими стейтами, де женьщинам дано рівноправність, суть Монтана і Небраска.

ВЕЛИКА ПОБІДА ТВЕРЕЗОСТИ.

Дня 4 новембра відбулось в 6-тьох стейтах голосованє над замкненєм бар і в 4 на 6 переголосовано за замкненєм бар. В сих стейтах було голосовано: Огайо, Каліфорнія, Вашінґтон, Колорадо, Оріґон і Арізона. В двох перших стейтах бари лишають ся дальше, коли в чотирох послідних стейтах бари замкнено.

На другий рік відбудесь в Альберті голосоване над замкненєм бар і є в Бозі надія, що в Альберті тверезість возьме гору.

СТРАШНИЙ ГОЛОД В ГАЛИЧИНІ.

Лондон, 5. падолиста. — У цілій східній Галичині панує великий голод, нужда і всякі слабости, найбільше холера.

Нема в краю ані збіжа ані барабоць ані паші. Російскі власти не потрафлять достарчити з браку зелізниць потрібної скількости поживи для великого числа війска в Галичині та паші для коний і через те забирають поживу і пашу в населення.

Російський уряд силує ся достарчити поживи і паші, о скільки може, але все те цілком не вистарчає.

Достава поживи і паші відбуває ся в Росії кіньми (як в старосвітських часах) і тому годі доставити потрібну скількість. Достава відбуває ся дуже поволи і в дуже малих розмірах. Через те все дуже дороге. Все те, що коштувало на сотики, тепер коштує таку саму скількість копійок або і більше. 1. кільограм цукру коштує 80 копійок, а соли (1 топка) 20 копійок.

Пів міліона Українців остало ся без хати і без хліба.

В цілім краю крайна розпука.

Лондон, 9 новем. Тут вірять, що Німеччина і Австрія зібрали 8 міліони жовнірів на російсько-німецкій границі і будуть тепер старатись за всяку ціну побити російскі війска. Про невдачу Німців під Варшавою поясняють собі головно тим, що в російскій Польщі дуже бідна комунікація і се була головна причина німецкої невдачі.

Німці знов вірять, що тепер, коли німецкі війска будуть мати за плечима свої добрі комунікаційні дороги, то російска армія зовсім їх не страхає і є певні по біди. Они свої невдачі замітили повснюють, що они зовсім хотіли стягнути російску армію близько своїх границь, що тоді, коли вдасть ся їм єї розбити, то тлиб єї з браку добрих доріг зовсім знищити.

Скільки в сім правди то побачимо в коротці.

КОНЕЦЬ ЕМДЕНА.

Лондон, 10 падолиста. Офіцияльно нині оголошено, що австралійский кружляк „Сидней" звів борбу з німецким кружляком „Емден" і загнав його подіравленого на побереже острова Ява, де огонь, який вибух на Емдені і знищив його цілковито.

Другий знова німецкий кружляк „Кеніґсберг" англійский кружляк „Чатам" загнав до ріки в східній Африці і тут його заблоковано.

Сі оба Німецкі кораблі були великим пострахом для перевозових анг. кораблів. Сам „Емден" затопив їх був щось аж двайцять кілька.

ЛОНДОН, 10. падолиста. З Прейторії доносять, що юнійні війска віднесли побіду в полудневій Африці над повстанцями. Богато повстанців згинуло в борбі а еще більше забрано в полон. Повстанці суть досить добре уоружені. Все те оружє одержали они з німецкої кольонії в Африці.

Льондон, 10 падолиста. Німецкий напад на північну Францію зовсім не вдав ся. Величезні страти понесли Німці коло каналу Ізер і тепер подають ся взад.

Бельгійці хоробро напирають на уступаючих Німців і дійшли вже аж до Остенди.

Німці приготовляють ся до уступлення взад і в сій цїли приготовляють собі сильні укріплення позад своїх ліній.

Петроград, 11. падол. Цар приказав тепер своїм війскам заняти Берлін і Константинополь і то при найблизшій нагоді. Коли сей приказ буде виповнений то покаже будучність.

Амстердам, 12. падол. Німці збирають свої війска і хотять еще раз спробувати перебитись через північну Францію до французьких портів. Коли сим разом їм не вдасть ся, то цофнуть ся на німецку границю і тут займуть оборонную позицію.

Париж, 13. падол. Російські депеші доносять до Парижа, що російскі війска перейшли ріку Віслока і заняли Ряшів, Ліннія і Ліско. В північній Пруссії коза ки вже дійти аж під Кеніґсберг.

В Стейтах вибухла зараза на худобу тому заборонено вивіз худоби з Канади до Стейт.

Деякі наші люди, ще доси не покинули своїх „дідівских звичаїв". Одна така „дідівска" церемонія відбулась тими днями в околици Врудергайму. Підчас сеї церемонії, коли вже добре напились, прийшло до кроваво різанини, серед котрої згинув Никола Кут.

КАНАДА.

Оттава, 8. падол. — Відчасу як розпочалась війна в Европі, Вел. Британія дала заробити около 10 міліонів долярів ріжним Канадийским фабрикам.

Видно, що Канада не дуже тратить на війні.

Дня 4 нов. на Вікінг добуто ґаз в глубині 2340 фітів. За газом на Вікінґ зортіло місто Едмонтон. Зі згляду на брак фондів думано злепшити зовсім зорчене за ґазом. Здержане мало наступити в суботу по виплаті, тимчасом в середу рано добуто ґаз і то в великій скількости. В одним дни сейчас ґазу 9,857.000 кубічних фітів.

Коли покажесь, що ґазу буде на Вікінґ відповідна скількість, то спровадить його рурами до Едмонтону, що булоб великою полекшою до зросту сего міста. Едмонтон тоді дістанби фабрики, булоб більше в місті роботи, а тим самим і місто скорше розросталобись.

НОВІ РОЗПОРЯДЖЕНЯ.

Видано розпорядженє, щоб всі іміґранти з Австрії і Німеччини, які не мають еще доси горожанських паперів, зголосились до відповідних урядів і зареджіструвались. Такі уряди реджістрациї отворяесь в Едмонтоні і Кальґарах.

Ціль реджістрациї є та, щоб над всіма іміґрантами, які походять з Німеччини і Австрії, а з Вел. Британія воює, правительство мало нагляд. Правительство буде звертати увагу на резервістів з висше згаданих країв, а головно на тих резервістів, які тут без роботи.

Таких резервістів правительство думає зібрати в одно місце, як приміром Джеспер Парк, і там знайде для них роботу і удержанє. Іміґранти не резервісти зареджеструвавшись будуть [...] на місцях [...] мають средства до удержаня. В старшім віці іміґранти суть вільні від реджістрациї.

ОПОДАТКОВАНЄ ДИКИХ ФАРМІВ.

Доси в Альберті було богато фармів, які лежали неужиткованї. Сі фарми були власностю спекулянтів, які покупили їх і чекали на добрий час, щоб можна їх було добре продати. Неуправлені фарми, як їх називають дикими, були вільні від податку і спекулянт міг їх держати цілими роками і нічо його се не коштувало. Се було некористно для фармерів, які жиють на фармах, управляють свої фарми оплачують податки а тим самим спричиняють ся до вартости фармів, які були в руках спекулянтів.

На минувшій сесії альбертійского парляменту ухвалено важний закон, який стане в великій пригоді фармерів. На сій сесії ухвалено закон, що всі дикі фарми мають бути оподатковані.

Сей закон змусить спекулянтів або іти самим робити на ті фарми або їх спродати.

РУДИК ВИГРАВ.

Звісно є нашим читачам, що еще минувшої весни, відбулась розправа в „Супрім корті" п. Рудика проти п. Шандра. П. Рудик скаржив п. Шандру за відшкодоване за неправне арештоване підчас виборів в Вітфорд дістрікті. Справа покінчилась по кількох днях переслухання сьвідків, обжалованого і оскаржуючого, але судия вироку був не видав.

Вирок видав судія аж 9 сего місяця і то в користь п. Рудика. Після вироку п. Шандро має заплатити п. Рудикови 1,200.00 дол. відшкодовання і всі судові кошта.

П. Рудик має другу розправу з п. Шандром, яка відбудесь на Веґревіл дня 23 сего місяця. Тут п. Рудик домагаєсь судового уневажнення вибору п. Шандра на посла. Здаєсь, що і тут п. Шандро не може числити на виграну, бо друга розправа вяже ся тісно з першою.

Премії для читачів, „Канадийця"

Ми постановили в коротнім часі побільшити „Канадиєць" і зробити його ще більше цікавим. Крім всяких цікавих і пожиточних статій ми будемо містити цікаві образки і то так з теперішної війни як і з фармерстві наука і т. д. Доси ми сего не могли робити задля браку місця. Але, щоб побільшити газету, хочемо перше побільшити і число наших передплатників. В тій ціли звертаємось до всіх наших передплатників і читачів і прихильників, які хотять видіти „Канадиєць" побільшеним, щоб занялись приєднуванєм передплатників.

Щоб труд кождого був нагородженний, який займесь збиранем передплатників, призначуємо отсі премії.

Перечитайте уважно наші премії, виберіть собі котрусь з них і беріть ся до діла сейчас.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 1-ГО СКЛАДАЮТЬ СЯ:

1. Золотий годинник.
2. Убранє ч. 1. (Ковт. сподні і камізолька)
3. Грамофон.
4. Для Едмонтонців 2 фіри угля або
5. Пять мішків муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 2-ГО СКЛАДАЮТЬ СЯ:

1. Срібний годинник.
2. Убранє ч. 2. (ковт. сподні і камізолька)
3. Великий райфел ч. 32-го. Для Едмонтонців
4. Одна фіра угля і одна фіра дров.
5. Три мішки муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 3-ГО.

1. Ніклевий добрий годинник.
2. Оверковт.
3. Для Едм. одна фіра дров.
4. Два мішки цукру.
5. Одна [...] машина.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 4-ГО.

1. Пара добрих зимових черевиків.
2. Кримска шапка.
3. Теплий свидер.
4. Теплий зимовий коц.
5. Для Едм. дві бакси яблок.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 5-ГО.

1. Вовняна зимова шапка.
2. Одна бритва.
3. Для Едм. бакса яблок.
4. Оден мішок цукру.
5. 50 фунтів муки.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 6-ГО.

1. Скіряні рукавиці до роботи.
2. Тепла шапка „Балаклава".
3. Два фунти гербати.
4. Срібний ланцушок до годинника.
5. Оден мішок кукурудзяної муки.
6. Чотири кени добрих сардинок.
7. Одно пейло смальцю.
8. Одно пейло мачкаликів.

ПРЕМІЇ ЧИСЛА 7-го.

1. Калєндар на 1915 рік.
2. Цікаву книжку „Варвара Убрик" історія монашого житя.
3. Оден фунт доброї гербати.
4. Мішок вбираного вівса на кашу.
5. Шапку до подорожі.
6. Теплі рукавиці.
7. Ніклевий ланцушок до годинника.
8. Воєнну мапу Европи.

Щоб одержати одну премію з ч. 1. треба зібрати 50 передплатників; ч. 2. - 35. передпл.; ч. 3. - 25 передпл.; ч. 4 - 15. перед.; ч. 5. - 10. передп.; ч. 6. - 5. передп.; ч. 7. - 2 передп.

Зібрану передплату враз з іменами висилати сейчас до редакциї і зазначити яку премію і з котрого числа собі бажає. По одержаню передплати редакция вишле сейчас премію.

Передплата на рік 1. дол.

Час до 1. січня 1915 р.

Наш адрес такий: „THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
АДРЕС:

Канадиець

THE CANADIAN
10336—96 ST. EDMONTON, ALTA.
Передплата на рік виносить .... $ 1.
Видає Спілка „Канадієць." Число Телеф. 6844.

ВІРА В ЖИТЮ ЧОЛОВІКА.

„І блаженнаже, що увірувала, бо сповнить ся, що сказано їй від Господа." (Лука 1:45.)

Бог, наш Сотворитель і удержатель хоче, щоби ми приймали і задержали в наших серцях все те, що Він подав нам через своїх пророків і божественного Спасителя, Ісуса Христа. Коротко сказавши, Він хоче, щоби ми мали віру. Віра — се широка улиця, по якій іде слово Боже а з ним й благодать його до наших сердець. Віра має велике значінє в житю чоловіка. Чоловік без віри не є способним до нічого доброго. Чоловік без віри не є в силі дійти до своєї ціли. Чоловік без віри, так як риба без води.

Віра наша, яко християн, опираєсь на слові Божому, яке міститься в Біблії. Біблія, се книжка, в якій міститься Воля Божа, тому і наша вся віра опираєсь на Біблії. Все те, що є сказане в Біблії, все сповнить ся, бо се сказав сам Бог через свого Єдинородного Сина і своїх пророків. Тому віра наша не повинна мати малих сумнівів. В діяніях 27:25 є сказано: „Тим бодріть ся, люди (добрі): вірую бо Богу, що так буде, як сказано мені." Одно лише треба памятати, що Божі слова не треба брати в конкретній формі, як тіло чоловіка, дерево, камінь, або щось такого, що чоловік пізнає дотиком, бачить або чує. Бо сам Бог є еством, котре ми пізнаємо розумом. Його слово пізнаємо тілько розумом і вірою нашою переливаємо розуміє Його слів в глубину наших сердець, де оно приймаєсь, вільчить ся і росте, а пізнійше приносить свої жита.

Овочами нашого жита є душевні прикмети, як надія, спокій, радість, любов, правда, мудрість і святість. Віра є також одною з повисших духовних прикмет житя. Ми не маючи віри, не годні пізнати Бога, не можемо зрозуміти і приняти Його слів. Не приймаючи Його слів ми стаємось не вірними, сівачами зла, яке є зародком гріха і вкінці ставмо причиною нашої загибелі — смерти.

Марія, Мати Ісуса Христа, повірила словам Божим переказаним їй через архангела Гавриїла і почала Сина з Духа святого, щоб сповнилось те, що було сказано Богом в святім Письмі. Чудне Рідво Спаса нашого Ісуса Христа є записане в святім Євангелію. Його праведне житє, Його чуда, наука і совершенні діла також знаходимо в рекордах святих Євангелистів. І чим може в сему не повіримо? Як так, то ми лишаємось невірними блудниками, бо не хочемо і не можемо порозуміти фалшу, що веде ... , яке ми можемо осягнути кождого дня, полагаючи на вірі. „Ісус же рече йому: Коли можеш у те вірувати, то все можливе віруючому." (Марко 9:23.)

Коли першим християнам присуджено їхати з увязненим ап. Павлом до Італії, адрамєцкий корабель, в якім они плили, наїхав був на мілину де ціла залога мусіла перебути дуже великі невигоди: Підчас великої бурі ап. Павло вийшов на поклад межи люди і сказав: „Я благаю вас, бодріть ся, не буде бо погибелі ні одній души з вас, окрім корабля. Явив ся бо мені сеї ночи ангел Бога до котрого я належу і котрому служу, глаголючи: Не бійсь Павле, ти мусиш стояти перед Кесарем і ось дарував тобі Бог усіх тих, що плинуть з тобою. Тим бодріть ся люди (добрі) вірую бо Богу, що так буде як сказано мені." Люди повірили Павлови і Бог післав їм свою поміч.

Се ясно показує нам, що віра завсігди тісно стоїть в звязи з тим, що Бог сказав або приобіцяв. Як чесний чоловік скаже щось, то він також і зробить те, що сказав. По говореню слідує робота. Так само ділає Бог; коли Він має щось робити, то вперед говорить через свое сьв. Слово. Коли побожна людина дістане се переконане і утвердить ся в нім, що Бог завсігди зробить для неї се, що Він обіцяв: у Бога говорене і робота завсігди ідуть разом: діло слідує за словом. Чиж не стане ся так як Він сказав? „І одвідав Господь Сарру, так як рече і сотворив Саррі так як глаголав." (Битие 21:1.) Коли ми маємо слово Боже, зараз він обіцяє зробити щось, можна бути певним, що Він се здієть. Ми маємо вірно приймати слова і уповати на Бога, а Він вже певно дотримає даного нам слова; також повинні ми вірити, що Бог зробить все добре — Він же добрий Батько і совершенний Господар.

СПОВІДЬ І ЇЇ ІСТОРІЯ.

Коли би спасене людске було зависиме від попів і єпископів, то певна річ, що многі зі святих людий мусілиби в пеклі невинно гинути. Многих бо католицке сьвященьство на смерть задля єресі відсудило, котрі святе житє провадили та ще в полумю огня за ворогів молили ся. Слава Богу, що Він не полишив ... спасенє в руках безмилосердних попів. Бо хто би тоді спасений міг бути?

Коли сьвященики не можуть відпускати гріхів поповнених проти самого Бога, бо як ми бачили, що навіть многі з вельми поважних єпископів тому не вірили, то як тоді маємо зрозуміти слова, що сам Христос сказав був до Петра: „Що звяжеш на земли, буде звязане на небі; а що розвяжеш на земли, буде розвязане на небі." В тих словах Христос ужив алєгорії. Образ свого висказу Христос взяв з книг Мойсеєвих, де Він через повелінє Боже, був дав приказ сьвященикам огладати кождого прокаженого. Коли сьвященик оглянувши такого чоловіка, що був в небезпеці прокази і переконав ся, що проказа на нім знаходить ся, то сьвященик мав право такого „зачинити" або образово сказати „звязати", се є, заборонити йому сходити ся з другими людьми, бо ся неміч була дуже заразливою. Сьвященик за сім день мав оглянути такого знова, і коли проказа щезла і сьвященик переконав ся, що той чоловік вже є здоров, він мав право увільнити такого чоловіка з його вигнаньства (бо прокажені мусіли переживати десь за містом, де би з другими людьми не сходили ся). Отже такий чоловік був увільнений або алегорично сказати, він був розвязаний з своєї неволі і міг знова сходити ся з людьми і мешкати разом зі своєю родиною. Се є образовий вислів нашого Спасителя, коли Він дав право ученикам своїм звязувати і розвязувати або відпускати і задержувати гріхи. Се є ясне, мов би сьвятими лучами було написане, що старо-завітні сьвященики мали лишень проголошувати право. Они не мали иншого права, тілько могли узнати чоловіка прокаженим або здоровим. Они не могли зробити чоловіка прокаженим ані здоровим. Сего не могли ані насилати прокази ані відберати, се було діло лишень самого Бога. Право, яке сьвященики мали, було у тім, що они мали лише оповістити про те, що Бог учинив. Тут і дитина порозуміти може, що право, яке сьвященики мали, те право полягало лишень в проголошеню. Коли Ісус Христос мавби се право дав його і ученикам своїм, так як його мали і сьвященики в Старім Завіті.

Ісус Христос промовивши ті слова „що звяжете на земли, буде звязане і на небі," мав на умі те право, яке мали сьвященики а те саме право Він дав і ученикам своїм з поглядом гріха, що кождого можуть оголосити за оправданого, що сердечно з своїх гріхів кає ся. Оправдати чоловіка, се було діло Боже а не діло апостолів. Що апостоли так те право розуміли, яке їм дав Христос, як повисше сказано, доказати можна перше тим, що они нігде ані словом не згадують про таке право відпускання гріхів, яке присвоюють собі нині попи. Коли би був апостол Петро так се розумів, що він має право відпускати гріхи, то в звиности був би розвязав і Ананію і Сапфиру з гріха, які умерли лиш тому, що не сказали правду, та тут апостол ніяк не показав свого права відпускати гріхи. (Дія. 5.) Симонови, який за гроші хотів здобути дар Духа Божого, був би Петро не приказав шукати відпущення у Бога, коли би був він сам міг його з гріха розвязати. (Дія. 8:22.)

(Дальше буде.)

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА.

(Сьвітська релігійність.)

В слід за тими духовними жебраками, йшли не оні духовні жебраки. Були се люде, що збирали складки на будову церкви, або на ризи церковні, або на инші потреби церковні. Другі давали цілувати двочим милостиню різні мощі, як: солому з жолоба в Вифлеєму, де народив ся Христос, або перо з крила ангела Гавриїла. Инші, котрі називали ся „Брата сьв. Якова", відбували з другими людьми паломничі подорожі до Компостелі, за заплатою. Часом трафляло ся, що ті брати рабували і мордували людий по дорозі. Ті діла то була правдива язва. Лютер виступив проти жебрания, в многі міста старали ся якось урегулювати ту жебранину і старали ся знайти яку роботу для здорових тілом жебраків. Від найдавнійших часів аж до часів передреформаційних, за ряд над доброчійними записами находив ся в руках церкви. З кінцем XV в. се зміняє ся. Фонди на підмогу бідних переходять в руки сьвіцких людий, правдоподібно тому, що церков чи духовеньство несовістно ними заряджувало.

До скріплення сеї сьвітової релігійности не мало причинило ся те, що ширило ся між народом Сьвяте Письмо друковане в народній мові. Взагалі маючи перед очима родинне житє Німців, слідно те, що сам нарід зачинав думати про ті справи, в котрих духовеньство недавно тому уважало лише себе за одиноких судиїв.

Гуманізм в Реформація.

Серед такої релігійної атмосфери уродив ся і зріє Мартин Лютер. Кождий елемент тогочасного релігійного житя відбив ся в образованю його релігійних поглядів і без сумніву мав вплив на його послідувателів.

Образ суспільного житя і стану церкви перед виступленєм Лютра не був би повний, если би ще на хвильку не требаб звернути ся над відносинами Гуманізму до Реформації.

Коли італійский Гуманізм видавав ся радше відродженем старинного поганьства, коли з одного боку розвивали ся пияїзм і вільнодумство, а з другого боку віра в закриті науки і забобони; повстав в Флоренції славний проповідник, котрий закликує людий до християньства і християньских чеснот. Тим чоловіком був Італієць Джиролямо Савонарола. Еще яко хлопець, він тремтів на вид зіпсутя довкола себе. Родина призначила його до лікарского званя і він зачав студіювати писаня Томи Аквіна і арабскі коментарі до Аристотеля, котрі були вступними науками до штуки лічення. Справді писаня Томи потягали його до себе, всеж він думав бути лікарем.

(Дальше буде.)

БУДКА В САСКЕЧЕВАНІ.

Пане Редактор!

Прошу помістити отсих пару слів в „Канадийци", бо ніяк не можна стерпіти аби не похвалити ся, що на наше маленьке місточко (Мічал) війшла язчиа „преосьвященна благодать."

Дня 18 жовтня приїхав до нас Микита Будка (Сісьцу з не коли на сіна) і народу зійшло ся більше як вірную. Кождий з нас знає що таку велику рибу як оселедець не все можна побачити в такій малій калабані як от Мічал; тому і вона днів, що зійшли ся на приїзд Будки, бо кождий хотів побачити хоч раз в своїм житю таку велику персону як наш бісхуп. Одні прийшли з побожности а другі з цікавости, але як одні так і другі нічого з сего не скористали. Нема в сего пискупа ані цікавости ані сенсу, ані льогіки, от собі Микита і справа скінчена. Щоб доказати висше згадані слова, мушу навести бодай кільки фраз з його преосьвященої бесіди, бо не всі були тими щасливцями, що мали спромогу почути його сьвяті слова.

Мало найде ся де такий чоловік, щоб не чув нічого про давних українських козаків. Кождий знає, що козаки були завзяті борці, воювали з дикими Татарами та з польскою шляхтою, обороняючи свою країну і православну віру. Та Будка розуміє ту історію цілком инакше. Він виразно говорив, що козаки були католиками і боронили католицьку віру. Я не знаю, чи плюнути нам на історію, чи на його преосьвящену проповідь? До сего сказав він ще і байочку про якісь монастирі, про їх монахів сьвятих і не сьвятих та про якийсь омофор матери божої. З сим умофором наробило ся в церкві сьміху, коли він заявив що під него всі сьвяті монахи поховались. Ось такий то проповідник з нашого пискупа; або знов каже: „Якби вас хто відтягав від католицької віри, то візьміть патика і вибийте добре його." Ну, якби Христос почув такі слова, то певно не до овець, але і до свиний не назначив би таких пастухів.

Ви, а на він жалував ся що його не приняли по Родецьки.

Ну так, преціньже се князь церкви а не звичайний смертельник. Нам було трохи стидно за се, але що робити якось всі забули як заорали взяти з собою по пару „запортків." Звісно, що хто частійше стрічаєсь з дикими ... , і то вже на їх привитати, а ми перший раз побачили то і не знали як йому честь віддати.

Ну, хай там сим разом вибачає, а на слідуюче то ми вже не пожалуємо „вонючих"...

Очевидець.

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ВЖЕ ДЕНЬ ПРОМИНАЄ.

Вже день проминає,
Ніч наступає,
Темрява вечірня
Небо вкриває.
Ось в обіймах пітьми
Зорі миготять,
Птиці, зьвірі, цьвіти,
На спочинок мчить.

О, Ісусе милий,
Дай трудним спочить;
Мені в Твоїй ласці
Очи замкнуть.

Діточкам покажись
В образі Твоїм;
Моряків стережи
На морях бурнім.

Помагай страждущим
В болях через ніч;
Не позволь заблудшим
На негідну річ.
Най ангели Твої
Всю ніч стережуть
Прострут крила свої
Над постіль мою.

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД МАРКА 8:11-21.

Золоті слова: — „ЗНОВ ЖЕ ПРОМОВЛЯВ ЇМ ІСУС, ГЛАГОЛЮЧИ: Я СЬВІТЛО СЬВІТУ. ХТО ЙДЕ СЛІДОМ ЗА МНОЮ, НЕ ХОДИТИ МЕ В ТЕМРЯВІ, А МАТИ МЕ СЬВІТЛО ЖИТЯ". Йоана 8:12.

11. І вийшли Фарисеї, та й почали перепритуватись із Ним, добиваючись у Него ознаки з неба, спокушуючи Його.
12. І зітхнувши Він духом своїм, рече: Чого родо се ознаки шукає? Істинно глаголю вам: Не дасть ся роду сьому ознака.
13. І, оставивши їх, увійшов знов у човен, і поплив на той бік.
14. І забули взяти хліба, й окрім одного хліба не мали з собою в човні.
15. І наказував їм, глаголючи: Глядіть, остерегайтесь квасу Фарисейського й квасу Іродового.
16. І міркували вони між собою, кажучи: Се, що хліба не маємо.
17. І зрозумівши Ісус, рече їм: Чого міркуєте, що хліба не маєте? Не вже ж ви ще не постерегаєте й не розумієте? Чи ще затверділе маєте серце ваше?
18. Очі маючи, не бачите, й уші маючи, не чуєте, й вже не памятаєте?
19. Як пять хлібів ламав я на пять тисяч, скільки кошиків повних лишаного назбирали ви? Кажуть Йому: Дванайцять.
20. Як же сім на чотирі тисячі, скільки кошів повних лишаного назбирали ви? Вони кажуть: Сім.
21. І рече їм: Як же ви не розумієте?

Коли Христос зі своїми учениками находив ся в одним місці, коло Галилейского моря, тоді несподівано прийшли до Него фарисеї, тай почали Його спокушувати тим, що жадали від Него ознак з неба. Для них не вистарчали земскі ознаки, котрі Христос чинив. Они були так закаменілі в серцях, що хотяй Христос уздоровив многих калік, прокажених, розслаблених, біснуватих, сліпим очи отворив, морем бурю утишив, кільками хлібами велике множество народа наситив, не тілько се, але навіть і мерлих воскрешав, а однак они не вірили, щоби Він був післаний від Бога. Они знали, що Він те все чинив, але щоби відвернути людий від Него, они казали, що Він те чинить не силою Божою, але силою диявольскою.

Як колись диявол в пустини спокушував Христа, так само і тепер фарисеї почали спокушувати Його, просячи, щоби показав їм ознаку з неба. Они хотіли, щоби Він те зробив, що учинив Мойсей, коли спровадив манну з неба в пустини, або Ісус Навин, коли заставив сонце на час, або Ілия, коли спровадив огонь з неба. Христос подивившись на них, зітхнув, тай в гніві сказав: „Чого родо се ознаки шукає? Істинно глаголю вам: не дасть ся роду сему ознака."

Питане є: Чомуж то Христос не хотів указати їм якої ознаки з неба? Відповідь на се є та: Перше, тому Він не хотів дати їм ознаки з неба, бо Він добре знав їх затверділе серце, що если би був і показав їм якусь ознаку з неба, то Він був певний, що они були би не повірили Йому. По друге, тому Він не хотів показати ознаки з неба, понеже они вже мали досить таких ознак: При Його рожденстві небесна ясність обявила ся і ангельский хор засьпівав „Слава на вишних Богу, а на земли спокій, між людьми благоволеня" (Луки 2:14.) Відтак зоря обявилась, що провадила мудреців зі всходу. При Його хрещеню в Йордані, Дух сьвятий в виді голуба злинув на Него і голос з неба дав ся чути: „Се мій Син любий, що в нім вподобав Його". (Мат. 3:16-17.) Коли Він преобразив ся на одній горі, тоді два люди, Мойсей і Ілия зійшли з неба і розмовляли з Ним, велика ясність покрила ся і голос з неба дав ся чути глаголючий: „Се Син мій любий, що в Його вподобав; Його слухайте". (Мат. 17:5.) Коли через сі ознаки фарисеї і сьвященики не вірили в Христа і Його науку, то Він був певний, що они не вірили би в Него, хотяйби і в їх присутности указав їм якусь небесну ознаку.

Відтак Він оставив їх і увійшов зі своїми учениками у човен і поплив на другий бік моря. В дорозі Він почав наказувати своїм ученикам, щоби остерігали ся квасу фарисейского і Іродового. Они не зрозуміли, що то за квас фарисейский, тай думали, що Він остерігає їх, щоби не їли фарисейского та садукейского хліба. Спостерігши се Ісус; пригадав їм дві чудесні події, в котрих Він, один раз наситив пятьма хлібами і двома рибами пять тисяч народа, а другий раз, сімома хлібами і кільками рибами на сотня чотири тисячі народа. Відтак они зрозуміли, як каже Матей в своїй євангелії: 16:12, що Христос не остерігав їх від квасу хлібового, фарисейского, але від їх блудної релігії і науки.

Найважнійший знак про божественне походжене нашого Спасителя, про яке фарисеї знали дуже добре є сей:

Коли апостоли побачили те сьвітло Божества Христового, що пронимало тіло і одіж Його і коли бачили Мойсея і Ілію розмовляючих з Христом о Його страстях і о спасенню народа, тоді Петро просив Христа, щоби позволив їм побудувати три намети, один Христу, один Мойсейові, а один Ілії. Він не знав був, що прославлене, змінене, та нетлінне тіло вже не потребує більше матеріяльних річий: їди, одежі, або помешкания. Відтак затінила їх хмара і голос Отця небесного дав ся чути з тої хмари, кажучий: „СЕ СИН МІЙ ЛЮБИЙ; ЙОГО СЛУХАЙТЕ." Він не казав, слухайте церковного приказу, або своїх провідників, або сьвящеників і духовних пастирів. Він се, не сказав, позаяк Він, яко Бог, знав, що повстане лихе, зіпсуте, лживе і самолюбне сьвященьство, котре введе ересь і лживу науку до Христової церкви. Зате Він наказав своїм грімким голосом слухати лишень Христа. От-же, если хочемо бути щасливі, не лишень на тім але і на другім сьвіті, то слухаймо не людий, але самого Христа і Його сьвятої науки, яка є записана в сьвятих Євангеліях.

Тому дорогі брати, не їдім за фарисейським квасом, але ідім за самим Христом, бо ВІН СЬВІТЛО СЬВІТУ. ХТО ЙДЕ СЛІДОМ ЗА НИМ, НЕ ХОДИТИ МЕ В ТЕМРЯВІ, А МАТИ МЕ СЬВІТЛО ЖИТЯ.

НАУКА.

НАЙДОВШІ БОЄВІ ЛІНІЇ В ІСТОРІЇ.

Поступи техніки спричинили зміни в военній ситуації. Армії Европи воюють тепер на фронтах, що розтягають ся на сотки миль не лише тому, що з кождої сторони стають мільйонові армії, але й тому, що пальба інфантерії і поважні артилерії є така точна і убійча, що люди не можуть ставати масами, як в часах Наполеона, а навіть як в послідній французько-пруській війні.

Під Австерліцом 75,000 Французів воювали, розтягнувши ся на фронті довжини 8 миль.

Під Ваграмом 170,000 Французів стояли в лінії довгій на 10 миль.

Коло Гравельоту 186,000 Німців стояли на лінії довгій на 5 миль.

Під Ялю японський генерал Курокі розставив своїх 40,000 людий в лінії довгій на пять миль, якраз та сама довжина, як стояли Німці під Гравельотом.

Під Мукденом російська і японська армія, в котрих кожда числила по 300,000 людий, стояли на фронті, довгім на 75 миль. Куропаткин в декотрих місцях мав лише одного чоловіка на чотири кроки від другого.

Від коли кождий офіцир в Европі навчив ся на память лекцію із російсько-японської війни, нема сумніву, що тепер на милю боєвої лінії в Европі припадає більше, чим 4,000 до 5,000 людий.

ТІРПЕНІТ.

В Англії горячо застановляють ся над тим, чи Французи вже вжили „тірпеніту" найновійшого военного пострашу.

Се средство вибухове є в посіданю Французів. Наслідки ужиття бомби наповненої ним такі страшні, що одна бомба вбиває всяку живу істоту на 400 ярдів довкола.

Доносять, що застали цілі німецькі регіменти неживими в своїх траншеях, з карабінами в руках, без найменьшого знаку на їх тілах — лиш довгі лінії трупів стоячих як за житя.

Часопись „Дейлі Експрес" заявляе, що її один співредактор оповідає таке про терпеніт:

„Нове вибухове средство винайшов два роки тому М. Тірпен який передтим вже був знаний зі своїх винаходів. Тірпеніт є без сумніву найбільше страшне і найдальше смерть розсіваюче средство вибухове, до тепер відоме. Нова бомба є так смертоносна, що якби її кинали всі армії, то дійсно цілі народи мусіли би вигинути за пару тижнів. Ізза сеї саме причини її ужиток заборонений военними артикулами межинародної гагської конвенції, хоть сам М. Тірпен каже, що не заборонене.

„Частий припадок позволив мені бути сьвідком перших проб нового вибухового средства. На високім [illegible] яких 500 ярдів над поземом моря зроблено тимчасову огорожу для овець яких чотириста квадратових ярдів величини.

„На тім обгородженім полі пасли ся вівці, якийсь довий, і кілька старих та худих коний.

„Один кінь жадно скубав траву, другий чісав ся до плота, а вівці стовпили ся в одним куті.

„Се я бачив через свою льорнету з горба віддаленого яких 2 тисячі 500 ярдів. Нагло я почув острий, голосний гук і острий звук пукаючої бомби, немовби хто [illegible] і роздер на двоє.

„На поли недалеко овець пукла бомба. Вівці дальше були збиті в рої обгородженя, один кінь був спертий на пліт, другий, що пас ся, лежав на земли.

„Коли в яких 10 мінут я прийшов до плота, вівці всі були неживі, очи мали отворені роти обвислі. Се був обридливий вид. А прецінь ані одно звіря, кромі пасучого ся коня, не було поцілене навіть малим відламком бомби. У воздусі чути було слабий запах, подібний до запаху ментольового спіритусу, змішаного з ментолом.

„Пізнійше повторено проби на більшу скалю на французьких полях коло Сеплен і Мелі.

З многих причин думаю, що тих бомб дотепер ще не вживано в сій війні. Можливо, що лиш раз або два рази їх спробовано серед военних обставин, але не більше.

Його будуть уживати Французи правдоподібно аж в крайній потребі, як приміром: в пробі заняти Париж приступом. Я є певний, що помимо сего, що таких бомб приготовляе ся тепер тисячі і що спеціяльний апарат відлітае бомби 56 фунтові, з яких кожда може вбити, або радше перемінити в камінь кожду живучу істоту на 400 ярдів, все таки сих бомб не буде вживати ся, хиба в крайнім положеню.

СИЛА РОСІЇ І ТУРЕЧЧИНИ НА ЧОРНІМ МОРИ.

Російська фльота на Чорнім мори складаєсь з отсих кораблів:

7 военних кораблів, „Три Сьвятителі" (з р. 1893), „Йоан Златоуст" (з р. 1906), „Евстафій" (з р. 1906), „Пантелеймон" (з р. 1900), „Сіноп" (з р. 1887), „Георгій Победоносец" (з р. 1892) і „Ростислав" (з р. 1896):

2 военних кружляків: „Калуг" і „Память Меркурія";

8 воружених суден: „Донець", „Терес" і „Кубанець";

26 більших і 9 меньших торпедовців; 3 підводних суден.

Турецька фльота числить отсі кораблі:

5 военних кораблів: „Меседіе" (з р. 1891), „Решаріяде" (дрідноут з р. 1913), „Осман Біріндіжє" (дрідноут з р. 1913) і „Торгут Райс" (з р. 1891);

4 военних кружляків: „Гебен" і „Бреслав" (відкуплені від Німеччини), „Гамідіє" (звісний з часів балканської війни) і „Меджидіє".

31 зоружених суден, між тими і німецький корабель „Пантер";

12 більших і 11 меньших торпедовців.

Коли порівняти морські сили обох тих фльот, то они щодо числа є майже рівні. Натомість під взглядом величини кораблів і їх зоруження Туреччина має перевагу. Дуже велике значінє для турецької фльоти має купно двох великих німецьких кружляків „Гебен" і „Бреслав".

На случай знищеня російської чорноморської фльоти, Туреччині не буде нічо стояти на перешкоді, щоби висадити свою сухопутну армію на побереже Росії. На відворот, коли російська фльота віднесла побіду, то Росія з того великих користий віднести не може, бо через вислане більшого війска до Малої Азії ослабила би свою силу у війні з Австрією і Німеччиною.

Турецька фльота, як се доносили телеграми перед трома днями, розпочала вже воєнну акцію на Чорнім мори. Бомбардоване російських прибережних міст, як Теодосії, Новогеоргієвск і Одеси, — були вступом до головної битви, яка небаром розіграєть ся. Дотепер затопили турецькі кораблі кілька російських торговельних кораблів. Найновійші телеграми приносять вість про бомбардоване военної пристани Севастополя.

ОПОВІДАННЯ.

ВІДДЯЧИВ СЯ.

— Гріх би вам діти зарікати ся над братом! — крикнув хтось з гурту.

— Стійте, товариші! Прохор Чабан хоче говорити!

— Хай говорить, підведіть його.

В найближчім оточеню колостаршини юрба зафилювалась. На підвисшене вступив старий сивий дід. Се був високий, плечистий дідуган, з довгими, мов мітли вусами, білими як молоко. У нього трясла ся від старости голова. Його звали найстаршим дідом у Січи і дуже його усі поважали. Вийшовши на підвисшене він зняв шапку і поклонив ся раді своєю лисою головою:

— Здорові були, мої діти! — гукнув так, начеб з мушкету вистрілив. Як би ми не пішли на Татарина хоч би у сам Бахчисарай та не провчили погинця, то хай уся Січ у землю западе ся, хай пропаде, загине усе козацтво зі своєю славою! І так треба нам благати прощеня у милосердного Бога, що так довго ми ждемо, не знать чого, що так довго залежались, а не карали за пірвання жалобою Микитивцю не пішли пригадати Татаринови, що ми пани на своїй земли. За моїх молодих літ не було одного року, щоб затяга запорожців не вскочила у Крим та не пригадала орді, що ми живемо ще. І тому то орда сміливо наші села йшла на Волинь, на Поділє, у Польщу, а нашого брата не чіпала. Чого тут довго радити? Або у похід на ворога хрещеного миру, або пропадайте всі!

— Добре говорить дід! — гукнули козаки — у Крим підемо та навчимо їх!

Кошовий підніс в гору булаву і сказав:

— Я і знав, панове товариство, що так ви порадите і тому приказали ми, щоб ладитись у похід. Тепер, правда, не надто відповідна пора, бо треба хліб з поля збирати, але дольше відкладати годі. Ми й проте міркували, що усі не можемо йти, і тому напросили ми до помочи наших побратимів зпад Дону. Ось саме прийшли до нас післанці з вістєю, що два полки Донців дожидає нас біля Кінських Вод. Через те я думаю, щоби і наших пішло не більше тисячі. Значить, що усі семейні товариші остануть дома.

— Дайте і мені сказати слово — говорив запорожець Грицько Дотепа підносячи шапку в гору:

— Колиб пішло лише дві тисячі разом із Донцями, то мало. То так, як би один чоловік пішов стадо куропатов руками ловити. Вважайте, що то не город здобувати загнавши ворога в один кут, а то ми йдемо воювати в степу, куди, такий ворог як Татарин, знав втікати. По другому: нас повинно бути у троє тільки, що Донців, бо як нас буде по рівні, тоді настане суперечка, кому ватажкувати. По правді повинно би бути двох отаманів, в се чорта варто, бо де дві господині, там хата неметена. До того треба одної голови, одної сильної руки, щоб добре держала поводи в руці. Нераз йшли ми з гетьманами, а не було згоди, а тож тепер, коли йдемо поруч з народом ... не нашої породи. Не перечу, що Донці ... добрі, але краще буде, коли вони підуть під нашою рукою, а не ми під їхньою.

— Правду каже! — гукали козаки.

— Хай буде по вашому — говорив кошовий — пішлемо три тисячі наших. У нас і припасу на те є. А тепер діло у тім, кого вибрати наказним? бо коли не йдемо цілим кошем, то генеральна старшина повинна остати дома.

— Хай буде так, говорив Дотепа: ти, батьку кошовий, веди козацтво у похід. У поході таким треба ватажка поважного, а вже як будеш нашим отаманувати, то й Донці примиряться. Ми краще виберімо наказного на Січи.

— Згода! Веди батьку сам!

— Добре, панове товариство, я вас поведу хочби на той край Криму, та наказного для Січи нема що вибирати, бо по нашому прадідному звичаю, найбільшою старшиною до кошового є пан суддя генеральний і він мене тут заступить.

— Добре! ти батьку веди, а тут хай пан генеральний суддя порадкує.

— Спасибі, панове товариство, що так гарно діло поладнали. Тепер, коли рада скінчена, розходьтесь на свое місце, бо завтра рано рушаємо. Поставимось на лівім березі Дніпра, зараз напротив Січи. Ти, пане обозний, наглядай за порядком при переправі та у таборі. Кошовий зійшов з підвисшеня. Народ наново загомонів, зафилював і став розходити ся до своїх куренів.

Кошовий прикликав Касяна і післав його з десятком козаків до Донців завести їм розпорядок, куди їм рушати.

Касян, як вийшов від кошового, попрямував зараз до хлопячого куріня. Йому хотілось побачити і розпрощати ся з Івасем. Івася викликали на двір, а за ним вийшов і Андрій. Касян каже:

— Я зараз виїжджу, та коли верну, то хиба аж по поході, коли не загину. Слухай мене, люба дитино: Тебе я полюбив як рідного. Як дізнаєш ся, що я пропав, так помолись за мою грішну душу, спомяни мене так щиро, як щиро я любю тебе... Здоровий будь, рости великий, добрим козаком будь, хай тебе Бог стереже та у своїй опіці держить. А ось тобі памятка від дядька Касяна на спомин. Прощай, синку любий! Касян обняв хлопця, цілував та гладив твердою рукою його чорні кучери. — Любіть ся хлопці як побратими, з вас люде вийдуть на славу. — Касян поцілував Андрія теж. Андрій помітив, що в оці Касяна блиснула сльоза. Касян відійшов швидко не оглядаючись. Оба хлопці стояли мовчки.

— Який він добрий! — говорив Андрій.

— Я його мов батька люблю, не знать, чи доведеть ще коли його побачити...

— У тім воля Божа, ніяк не вгадаєш.

Тої ночи у Січи мало хто спав. Цілу ніч гомоніло начеб при пожарі. А на другий день, як тільки стало на світ заносити ся, хлопці сиділи вже рядком на Січових валах і придивляли ся, як козаки перевозили за ріку коні, возя з припасами на великих чайках.

— Чи ти вже бачив коли таке? — питав Івась Андрія.

— Ой, чи раз! з відсіля й більше війська виходило.

— А чого козаки так обставили базар? — чого вони пильнують?

— Я добре не знаю. Вони якбоь так крамарів пильнують, щоб який Татарин не вибрав ся та не вістив своїх, що похід на них буде. Я ще у чора, ще далеко перед радою сю сторожу помітив.

На другому березі ріки уставились вози радками, війско поряд кувалось. Між ними чвалували на конях осаули та розсильні козаки, табор розтягавсь далеко у степ.

На сході сонця зарожевіло небо. Тоді вийшов кошовий зі свого домику, перехрестивсь на церкву і попрямував до ріки, де вже ждав на нього байдак, котрим перевезли його на той бік. Там привели йому сивого турецького коня. Кошовий подав ся зараз до війська.

(Д. буде.)

ГОСПОДАРСТВО.

РОЗДАЧА НАСІНЯ ЗБІЖА І БАРАБОЛЬ.

Наші фармері повинні запамятати собі, що сеї зими і надходячої весни, міністерство рільництва в Оттаві буде даром роздавати насіня збіжа і бараболь. На просьбу, кождий фармер може дістати даром: чотири фунти білого вівса, пять фунтів ячменю, пять фунтів гороху. Сі роди збіжа є найлучші і їх буде висилатись прямо з Оттави. Насіня бараболь, три фунти, буде можна дістати даром на кождій експериментальній фармі. Насіне вишлесь даром через почту.

Ті, що схотять насіня, мусять подати, яка земля на їх фармі і про те, які досьвідченя робили з тим або иньшим родом насіня збіжа і бараболь. Се на те, щоб знати якого рода насіня післати.

Кожда аплікація мусить бути писана осібно і підписана аплікантом. Лише один рід насіня збіжа і бараболь буде післаний одному аплікантови. Наколи аплікант попросить о два роди насіня в одним листі, то вишлесь лише один рід. Аплікація мусять бути писана а не друкована.

З огляду на те, що засіб насіня не надто великий, добре було б, щоб фармері зголошувались скоро. Буде увзгляднятись лише добрі і ясні просьби. Надіслані аплікації після січня будуть відкинені.

Усі аплікації за насінєм збіжа треба адресувати так: Dominion Cerealist, Central Experimental Farm, Ottawa. Наліплювати стемпля на коверту не треба.

Аплікації за насінєм бараболь з західних провінцій треба адресувати до: Superintendent of Branch Experimental Farm, Alta. або Sask. в якій провінції хто мешкає.

ВПЛИВ КУЛЬТУРИ АБО ІНАКШЕ, ВПЛИВ ЧОЛОВІКА НА ПРИКМЕТИ ЗЬВІРЯТ.

На зиму треба загнати корову до теплої і ясної стайні, тоді она буде давати досить молока. Розуміє ся, що само охоронюване нашої корови перед непригожими ділами тепла чи зимна, не може ще запевнити богато молока.

Треба дбати також і про обильну і відповідну пашу. Як сказано, паша може бути з природи рівна, богата і убога в рівні кормові складники. От так можуть бути в якійсь околиці навіть стернорі луги та сіножати, але трава росте на них ... а там саме не смачна та, що найважнійше, убога в кормові складники. Нинішний розумний господар знає способи змінити норіст трави. Він уміє власну сіножать ріжними способами так змінити, що она нічне родити самі солодкі і відживні трави. Коли до сего допровадить господар, то вже й іншого пожитку може очікувати від своїх домашних зьвірят.

Тота сама вязанка сіна, яка перед поліпшенєм сіножати не була варта навіть тілько, як добра, яра солома по переведеним поліпшеню сіножати дає більший пожиток в виді значнійшого приросту на вазі зьвірят, в виді красного сільнійшого молока, в виді доброї і видатної зьвіринної праці.

Коли господар знає, які є ріжні паші, що ними кормить свої домашні зьвірята, то вибирає для поодиноких родів домашних зьвірят такі роди паші, що найлішше причиняють ся до витворення або вдержання певних, бажаних ужиткових прикмет того зьвірят.

Для коний уживаних до скорого бігу, досить паші мало обемисті, що не розпихають черева. Противно годує господар коні до тяжкої але повільної праці, то може їм давати обемисті і рослинні паші. Коли господар буде так кормити одні чи другі коні через цілий ряд поколінь, то доховає ся раз коний легких та побігущих, а знов другий раз коний тяжких, звалистих, повільних, але сильних.

Як господар дає своїй худобі пашу обильну, суху та дуже поживну, то буде мати худобу, що виробить в собі добрі опасові прикмети. Як-же знов господар годує свою худобу протягом цілого ряду поколінь пашами водянистими, сочистими, але мало відживними, то його худоба буде давати богато молока, але зате ала буде на випас.

Таких примірів можна навести про кождий рід домашних зьвірят. В який спосіб витолкувати собі сей на перший погляд дивний факт, що господар може відповідним добором ріжних паш вплинути на вироблене таких ужиткових прикмет, які йому потрібні з огляду на поплатність хову?

Ми описували висше провід кормовий, та вказували на залози, що виділяють соки, потрібні до травленя. Для приміру возьмім залози, які є в самім жолудку, а які виділяють жолудковий сок.

В склад жолудкового соку входить пепсина, яка витравлює білковину в паші. Коли зьвіря від молоду дістає пашу богату в білковину, то она подражнює безнастанно залози, що виділяють жолудковий сок. Тоті залози, все дразнені, розвивають ся сильно, виділяють много жолудкового соку, а з ним много пепсини.

Таке зьвіря, маючи много жолудкового соку, а в нім много пепсини, може о много докладнійше витравити білкові складники паші, як зьвіря, що від молоду дістає паші убогі в білковину. Коли таке зьвіря, що через обильну, відживну пашу має добре розвинені жолудкові залози, ужие ся до розплоду, то його потомство вже з хвилею уродження має тоті залози добре розвинені і вже в роду є склонне добре вихіснувати поживну пашу.

Сей факт розуміють добре навіть неучені господарі, длятого купуючи приміром свиню до тученя, пильно її приглядають ся, пробують та випитують ся властителя чи продавана свиня є „добра на їду".

Они не вміють собі пояснити, звідки то походить, що одна свиня є „добра на їду", а друга ні, але сам факт они стверджують довголітним досьвідом.

Більший або менший пожиток з ховання домашних зьвірят дуже богато залежить від їх вдачі і норовів.

Знаємо, що найлішше збудований, найсильнійший кінь тратить майже всю свою ужиткову вартість, коли він є норовистий.

Корова, з природи наймолочнійша, також дуже много тратить на своїй ужитковій вартости, коли она бе рогами, копає доярку так, що в часі доєня треба звязувати шнурами. Навіть свиня, неспокійна, боязлива о много трудлійше тучить ся, як свиня спокійна і лагідна.

Вдачу і норови виробляють в собі зьвірята протягом поколінь.

Коли чоловік обходить ся лагідно і пильно зі своїми домашними зьвірятами, коли їх старанно плекає, тоді норови і вдача зьвірят будуть добрі, пожадані.

Араби, нарід славний своєю минувшиною, що виховав найшляхотнійшу расу коний, мають пословицю: „який їздець, такий кінь". Сею пословицею висказали Араби правду, яку стверджує наука хову домашних зьвірят, що ужиткові прикмети коний, а так само всіх домашних зьвірят в дуже значній мірі залежать від розуму і волі чоловіка.

Висше сказаного досить буде, щоби поставити правило, що прикмети домашних зьвірят є витвором ділання чинників природи та розуму і волі чоловіка-господаря.

(Д. б.)

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист писаний з російскої України.)

Тепер в нас тихо, всі війска двигнули ся за границю, в нас кажуть, що Львів з кріпостю вже забрали. В Кременець привозять велику силу ранених, роблять їм перевязки і відправляють дальше в глуб Росії; в Бережцях велика тревога була при війни. В нас палили всі мости, бо надїяли ся, що наступають Австрійці, то тоді богато людий втікало, но куди, то ніхто не знав: в сідїв і не рушав ся. Два 9-го серпня приїхало 35 душ австрійских кінних жовнірів. Їздили по всїх Бережцях, роздивили ся і поїхали в Кременець но їх не допустили, хотяй королївский міст лишили, но там сидять в окопі засада; наші стали на Австрійців стріляти, то ті повтікали в ліс, двох Австрійців зловили, бо попадали з коний, а офіцерови австрійскому кінь втік в Бережці і його тут зловили. За пів години і офіцер прийшов за конем, заки ся до нього дістав, почав питати за конем і почав стріляти; потім взяв почтового коня і виїхав на дорогу. Зараз прибіг Солдвей Тригуба і пустив йому один стріл зараз в голову; сей упав з коня і почав утікати пішки, но його догнали і зловили самі люди. Наших жовнірів не було, аж як дали знати в Кременець, на другий день приїхало три сотні козаків, почали Австрійців бити, то кругом Бережця і в самих Бережцях вбили Австрійців до трох сот душ, навіть в Бережцях на кладбищі 5 душ закопано; остальні всі австрійскі сили стояли від Радзівілова через Підкамче аж до Почаєва, но як стали робити перестрілки і наші війска стали відходити на Радзівілів і Почаїв, то Австрійці вернули ся назад і укріпили свої сили за Бродами і там був перший бій а потім пішли дальше.

Брегенц, дня 6 жовтня 1914.

Дорогий Брате!

Доношу тобі відомість з війни австрійско-російскої. Війна, се страшне слово; давно, коли не було такої зброї, коли не було машинових ґверів, таких гарматних шрапналів та ґранатів, то ще не була війна. Але нині, Дорогий Брате, якбись бачив, то не кулі але град з куль зі страшної бурі громової так, що не можна з „декунків" на очи дивитись. Тепер вам „репетір ґвер" на ніщо до війни не придаєсь, лише армати, а на близько віддаль машинові ґвери. Тепер, колибись лежав к шварм-лінії відтак спокою на маневрах, то немй що вже збирете; а на війні неприятельскі шрапнелі і ґранати перерабали би на кусні і вимішали би та з землею.

Описавбим тобі більше, але не можу, бо тепер, Дорогий Брате, нам 15 полк так знищений, що нема нащо дивитись. Було нас на початку 4.800 людий, а за два місяці то людий половина осталась.

Вот знаш, як ще довго та половина буде могла видержати, Дорогий Брате, щобись міг видіти з далека, як війна відбуваєсь, то ані жадна часопись, ані книжка описати докладно не може. Кобись бачив, як наш 15 полк і 97 полк разом від Красиним і Бусько коло Золочева боролись на житя і смерть! Але одна наша бриґада не могла довго держатись переважаючій 8-корпусовій силі неприятеля. По двох днях завзятої борби, коли ще Москалям прийшла велика поміч, ми мусїли уступати. Того самого дня впало з нашого полку 800 людий і 24 офіцерів, один майор і один оберштлайтнант так, що страшна річ. А Москалів, котрі на нас робили штурми, (значить ми були в „декунках" а вони робили на наш форверц") то аж зачалисьмо на них стріляти з армат і з машинових карабінів, то не поодинокі трупи, але як в лісі дерево порубане лежит, так Москалів лежало побитих. А все таки „шапка на рожен", що два то на одни.... Ото маєш, Дорогий Брате, коротко описано все, що я міг тобі описати, бо я хорий в шпитали в Брегенц в краю Форарльберг. Тут нас завезли лічити. Прошу тя, Дорогий Брате, жертвуй, що можеш для нас калік ту лежачих. Я ранений в ногу. Кінчу відтак і здоровлю та зі серця. Гараздї!... Твій брат Данило Яцковский.

СТРАШНА РІЗНЯ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

Берлін (через Амстердам). — Кореспондент німецкої часописи „Ам Міттаг" описує, як завзято боролись Москалі коло Перемишля, щоб добути сю твердиню. Се потверджує також вістку, що Москалі стратили тут 20.000 люде в забитих, не числячи ранених та забраних в полон.

Ось як росказує кореспондент:

„Я прибув до Перемишля по чотиродневній подорожи автомобілем найлихшими дорогами, які я мало де бачив. Сильні зливи замінили дороги в непрохідимі багна. Перевожене артилерії й кінноти та неустанні походи піхоти зробили сї дороги незадатними. Деколи колеса мого автомобіля грязли зовсїм в болоті так, що годі було видобутись. Війско, яке ми стрічали по дорозі, було заболочене, а коні грязли в болоті по животи. В Перемишли я дізнаюсь про наслідки страшної битви, яка тут тягла з цілою завзятостю.

„Москалі почали обстрілювати твердиню 18 вересня. 20 вересня вони окружили місто і почали його бомбардувати. Тає тривало до 2 жовтня. Того самого дня вислали Москалі парламентарів з білим прапором та жадали здачі, одначе їм відмовлено.

„Канонада почалась наново. Москалі пустили на твердиню цілі дивізії піхотинців та бажали взяти її штурмом. Головний воєнний штаб видав приказ, що твердиню мусить ся взяти за всяку ціну. Тому зібрали страшну масу війска та ударили з цілою силою на окопи. Почав ся страшний огонь.

„Жовніри росказували мені, що аж дихом переймало кождого, хто бачив, як Москалі сунули цілі маси війска, не зважаючи на австрійскі стріли, що змітали війско наче вихор солому. Росіяни боролись завзято і поступали вперед, не тратячи надії, одначе вінци й надія почала їх покидати, коли бачили цілі снопи стрілів з машинових гармат та карабінів, що зі всіх сторін сипались на їх війска.

„Атаковано твердиню днем і почию. Страшний вид представляв ся для тих, хто бачив, як Москалі ішли вперед, не зважаючи на град куль Австрійців, що, особливо ночию, при осьвітленю рефлекторів, видавалось пекольною ігрою. Прямо цілі компанії російского війска змітали австрійскі гармати.

„Росіяни навчились богато з японьскої війни, бо атакували дуже завзято, не зважаючи на величезні страти. Люди, що їх уживали до здобутя сеї твердині, були мабуть спеціяльно підготовані до такої акції. Небавом місце перед окопами вкрили цілі гори трупів. Австрійці обчисляють, що тут згинуло до 40.000 російского війска. Крім того забрали Австрійці богато полонених.

„Одинайцять російских батальонів, що підійшли неспостережено під окопи, напали нечайно на Австрійців. Се була несподіванка для австрійского штабу. Війско подалось до підземних казаматів. Відси боронились усі вони машиновими карабінами та гарматами меньшого калїбру. Росіяни перебили собі дорогу аж до казаматів та тут почали уже битись на баґнети.

„Австрійці мали зі собою пушки з малими ґранатами і почали кидати їх на Росіян, що зайшли у їх засідку.

„У сих підземних печерах боролись люди з собою все довкола. Не було можливо стріляти, тому почалась справдішна бійка, як се було в часі старинних воєн. Люди бились рушницями та баґнетами, які були червоні від крови. А на сьвіт стала чорна темна ніч. Ні одна зірка, ні місяць не осьвічували сеї темної страшної різні. Годі було пізнати, хто приятель а хто неприятель.

„Казамати скоро наповнились трупами та кровю так, що люди мусїли лазити по трупах своїх братів та кінчити борбу. Росіяни боролись завзято та мусїли вкінци подати ся взад. Тимчасом комендант зателефонував по резерви до слідуючого форту. Та закі прийшла поміч, Росіяни вже уступили. В сїй різні стратили Москалі 150 убитих на окопах а 300 в самих казаматах. Були також сотки ранених. Коли я виїздив з Перемишля, тривала тут борба дальше, одначе Росіяни значно уступили взад.

„З одної сторони забрали Москалі зовсім свої війска так, що я міг свобідно переїхати дальше на місце призначене."

ЩО ДІЄСЬ ТЕПЕР В АВСТРІЇ.

Вісти з Австрії відмалюють повагу ситуації не до воображеня.

Не лиш військові втрати були великі, але хороби ще ширять ся серед війска, а населене апатичне. Втрата людий в австр. армії є просто не до уявленя велика. Здає ся, що якийсь злий дух зробив австрійску армію немічною від самого початку воєнних кроків. Перший австрійский наступ в російскій Польщі скінчив ся страшною катастрофою для нападників. В одним батальоні згинуло одного дня 12 офіцирів і 562 людий.

Лиш шість тижнів по оголошеню війни, Відень приняв під свою опіку 60 тисяч ранених, а обчислено, що австрійська армія за тих 6 тижнів стратила не менше 200 тисяч жовнірів вбитих або ранених. Від того часу ані один день не минув, аби не приходили вісти про нові поражки.

В одній атаку меншої ваги, при кінци місяця вересня, австрійська армія втратила кольосальну суму 20 тисяч ранених. Се було наслїдком трагічної похибки. Австрійскі війска вийшли без амуниції, розложили ся в поли на отвертій позиції і виніскли білі хоругви. Російске війско не доглянуло їх і дальше десткувало війско з мітральєз через кілька годин.

Австрия цілковито не була приготована до тих величезних втрат. Так нині ані одно місто, що лежить на військовій дорозі, не було приготоване до того, аби дати захист раненим жовнірам і через те Відень треба було перемінити в один шпиталь величезних розмірів. Всі публичні і приватні шпиталі, бараки і школи переповнили ся, але й вони не вистарчили і тому забрано чимало театри для сеї цїли. Але й сього було за мало. Тоді заняли музеї, велику ротунду в парку, де відбували ся елеґантні видовища, балетові великі палати Венеціґу і всї другі видаючі ся до того будови.

Житє міста є майже цілком здушене великою масою обезображених людий. Нема місця деби можна спокійно віддихнути. Ранені лежать на долівці на простих мішках і соломі.

Шпиталям не стає хльороформу і через се богато операций доконують без усипляваня.

Але ще є страшніші річи. Виздоровіючі жовніри мандрують як волоцюги по улицях, убрані в мундури і ще забандажовані, жебрають милостині. Вони голодні і просять їди, теплого одіня, білля і [illegible] до ходженя.

Всі склади вже вичерпані. Вже нема шкіри на чоботи. Брак сорочок і блюз. Можна видіти ремрістів стоячих на варті [illegible] шнурком місто поясом.

Разом з раненими приходять з галицкої границі процесії жовнірів хорих на холєру і дезинтерію. Дезинтерія є просто страшна. Урядові числа подають, що у Відни вмирає по 100 людий денно від тої хороби.

Хороби ширять ся з великою скоростю. Ранені, повертаючи домів, розносять хоробу на полудне Австрії. Відкрито і стверджено богато випадків на дорозі з Відня до Трієсту.

Взглядом тої небезпечної заразливости, власти постановили вибудувати поза містом деревляні бараки на 10 тисяч ліжок, як [illegible] львові військові шпиталі.

Прибуте до Відня тисячів утікачів з Галичини переважно Жидів, ще більше робить замішанє в місті. Множество тих людий, низьких, з довгими бородами, в чоботах і довгих, мов у попів, халатах, типічні галицкі постати, з жінками і дітьми, товпить ся на подвірях публичних інституцій. Власти рішили не допускати вже більше ні одного галицкого втікача.

Серед маси кипить, деколи доходить до демонстраций, але власти скоро їх дусять; раз причиною демонстрацій було те, що власти через 5 днів за порядком не подавали бюлетинів про побіди. Велика товпа народа зібрала ся на Штубенрінґу перед міністерством війни і домагала ся воєнних вістий. Поліція предприняла строгі міри.

У горожан виродилась ся цілковита байдужність. Нема обяв патріотичного чувства, запалу, симпатії. Бюрократична Австрія показує себе в цілій своїй пустоті.

Деякі подробиці великого австр. розгрому вже відомі у Відни. Щоденні процесії тисячів ранених жовнірів, уставлених в сумні ряди, провадженні з перераженими звуками труб, розносячі сильний запах карболового квасу від бандажів, вивішуване білих хоругов з червоними хрестами на них, які означають, що день, то більше домів занято для ранених, — все те принесло до Відня безпосередну траґедію війни.

Але кавярні і театри все ще отворені і щоденно наповнюють ся веселою рівнодушною публикою, що жие теперішністю хвилі, а не журить ся про завтра. Се є давна рівнодушність, яка показує, до якого степеня нарід може стати байдужним на долю своєї вітчини.

Весь запал загинув. Я був у Відни в перших днях війни. Я пригадую собі живі сцени на вулицях, демонстрації, товпи з прапорами і смолоскипами. Вони видавали ся мені новим народом, якого я передше не знав. Тепер мені говорить один урядовий рапорт:

„Стверджено, що майже всі демонстрації, які відбули ся в перших днях війни, були зорґанізовані властями і заплачені по 2 тисячі корон за серію."

На уродини цісаря, з касарень вийшов відділ жовнірів, мовчаливих, суворих, з факлями в руках, а заду офіцири з витягненими мечами. Се був наказаний ювілей. Дехто на вулиці плескав в долоні, не було товпи народа, як давніших років.

Стверджено, що богато страшних неповоджень австрійскої армії, були спричинені через якусь таємничу зраду, через яку російскі і сербскі війска довідували ся кождого дня про всі пляни австрійскої армії. Австрійскі пляни проти Сербів були відомі Сербам до найменшої подробиці.

Сим пояснює ся незвичайну повільність і трудности австрійских операцій. Проти кождого атаку був зараз висуненний контратак. Кождий тайний рух злебував ся все з переважаючою силою, яка приходила з блискавичною скоростю. Знаменито обдуманна, гідна подиву система шпіонажі, паралізує всі операції австрійских війск.

Перед упадком Львова австрійскі війска розстріляли львівского начальника стації і 10 з найвисших зелізничих урядників. Відкрито, що вони інформували Москалів про пляни австрійского війска.

Руські селяни були узброєні невидимою рукою. Коло Мостиск на відділ гузарів впав град куль з дахів і домів. Мужики стріляли на свою армію, як на ворога.

Стверджено дальше, що кількох славяньских полків треба було загрозити оловяним огнем, як не хотїли йти на Москалів.

Зараз по відданю Львова Німці заказали, аби їм віддати команду над австрійскими війсками. Австрійскі офіцири на визначних становищах спротивили ся і предложили свої резиґнації.

(Се пише один кореспондент до італійскої часописи.)

ВІСТИ ЗІ ЛЬВОВА.

В „Газеті Варшавскій" знаходимо такий опис положеня у Львові:

Один чоловік, якому удало ся опустити Львів 19 вересня і прибути до Варшави, розповідає так про занятє Львова Москалями: „До послідних днів серпня був у Львові цілковитий спокій. Преса подавала відомости о побідах австрійских війск, тому ніхто не припускав, що ворог є так близько. Уповаючи на хоробрість австрійскої армії, львівскі горожани спали безпечно, хоцяй добре наслухуючи, можна було чути в стрийскім парку вже гук гармат.

Вінци несподівано почала напливати до міста велика скількість австрійского війска. Йшло воно скоро улицями в західнім напрямі.

Серед населеня настав переполох; хто міг утікав з міста. Тривало се три дні. Пізнійше 24 години місто лишило ся без власти. Ціле намісництво утїкло, лишив ся всего один портієр. Президент міста виїхав, всі члени виділу краєвого виїхали, поліція забрала ся також.

Власть в місті обняли всі три віцепрезиденти і почали орґанізувати горожаньску сторожу. Се було конечне, бо львівскі „батяри" почали вже бушувати в полишених хатах.

Дня 3 вересня з'явили ся коло личаківскої рогатки два російскі ґенерали і закликали до себе міських делеґатів. З тими делеґатами обговорено услівя здачі міста. Місто дало 16 закладників: 4 Поляків, 4 Жидів, 4 Українців і 4 націнів (!)

Насамперед вступив до міста малий відділ козаків і розтаборив ся в ринку. Опісля приїхав іменований воєнним ґенерал-ґубернатором міста ґр. Шереметев і замешкав в ратуші. Власти російскі видали строгі приписи проти грабежи і крадежи і розліпили заказ в мові польскім і російскім. Кількох рабівників сейчас зловлено і повішено в вязниці.

Приказано видати також всяке оружіє.

Гр. Шереметев казав оголосити, що приймає всїх, хто хоче порозуміти ся з властю (зн. робити доноси.) Вечером був ґр. Шереметев у митрополита ґр. Шептицкого, а опісля заснав візити польским архиепископам Більчевскому і Теодоровичеви.

Війско російске йшло через місто три дні — день і день — в західнім напрямі. Між його рядами був досить добрий порядок.

Настрій населеня є дуже пригноблюючий. Зовсім брак поживи, бо околиця Львова зовсім знищена. Поза тим житє йде звичайним способом.

Власти російскі жадали, щоби все вернуло як найскорше до нормального стану. Отворено вже бюра Виділу Краєвого, мав ся розпочати сейчас наука в школах середних і народних, стирають ся всі інституції. Всі часописи перестали виходити. Одно „Слово Польске" виходило безперервно що два.

Дня 19 вересня приїхав до міста ґубернатор Східної Галичини ґр. Бобріньский і обняв урядоване."

Біблії

НА ПРОДАЖ.

Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.

ЦІНА ВІД 25 до 1.50.

EDMONTON, ALTA.

10336 -- 96 ST.

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛЯРІЯ НА ЛЕМОНТІ.

Полагоджуємо всякі справи правні так канадийскі, як і старокраєві.

Коли маєте яку справу, то зайдіть до нас.

J. E. BUCHANAN,
ADVOCATE, SOLICITOR, NOTARY,
LAMONT, ALBERTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже масо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST. EDMONTON. ALTA

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК. Річна передплата 1 долар.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакції: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК II. Ч 24. ГРУДЕНЬ 15, 1913. EDMONTON, ALTA. DECEMBER 15, 1913. VOL. II. NO. 24.

ДО ВП. ДОВЖНИКІВ „КАНАДИЙЦЯ"

Хто присле свій залеглий довжок до 15 Джунуара 1914. тому „Канадиєць" будемо висилати через цілий 1914 рік задармо.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Дня 8. децембра відбулись в Едмонтоні міскі вибори майора, радних і шкільних тростісів.

Майором вибраний W. J. McNamara, який дістав 236 голосів більшости.

Вислід голосованя представляєсь так:

на майора:	
W. J. McNamara	4576.
William Short	4340.
на радних:	
J. A. Clarke	3617.
A. B. Campbell	3559.
R. Sheppard	3523.
J. A. Kinney	3319.
R. B. Douglas	3295.
J. R. McIntosh	3287.
Dr. Campbell	2850.
C. Gowan	2790.
A. T. Mode	2788.
T. J. Walsh	2707.
S. H. Smith	2230.
J. Cook	1037.

На алдерманів вибрано 5 перших.

Mr. McIntosh хотяй мав 2 гол. більше перевага, бо після угоди Стратнона [illegible] два [illegible], а ними є Sheppard і Douglas.

Шкільними тростісами зі стали вибрані:

W. Ramsey, Alex May, S. A. Barnes, Jennie Hill.

Через довший час стріт-кара в Едм. приносила дефіцит і то досить поважний.

Всі думали, що причиною дефіциту є висока платня кондукторів і се, що поведено лінії залеко в деякі сторони, які не є досить заселені.

Дня 11 децембра довідались мешканці Едм. що є ще иньша причина дефіциту а іменно ся, що кондуктори самі обкрадали стрітвару і то в сей спосіб:

Старі з'ужиті тікета витягали з бакса і їх своїм приятелям, сусідам та знакомим продавали, лишучи за квотер 8 уживаних тікетів, коли правдивих є лише 6.

В той спосіб вели они сей бізнес вже довший час і хто знає як довго ще булиб управляли сю методу, колиб їх було не зраджено.

А зраджено їх в той спосіб, що оден кондуктор продав свому давному знакомому, який є репортером „Булетін-а" також з'ужиті тікета в сей доніс куди було треба.

Чотирох кондукторів вже арештовано, а спадіють ся, що буде еще більше арештовань.

От чому такий великий дефіцит.

В протягу 12 місяців сего року побудовано 6000 миль колійової дороги.

Провінция Саскачеван видала сего року 123 міліони буш. пшениці, 110 міліонів вівса, 10 міл. ячменю.

В Алберті тепер чудова погода як на весні в маю, а в деякі дни таке парно.

Дня 10 децембра було в Едм. 60 степенів тепла.

Дня 8 децембра в Плом-Кулі Ман. забито менаджера банку і зрабовано поважну суму гроший. Відтак рабівник наняв автомобіль і виїхав поверх 12 миль за місточко і щез в корчах.

По описі поліція прийшла до переконаня, що сего мордерства і рабунку допустив ся Іван Керфанко, якого десятого децембра арештовано в Вінніпегу і який признав ся до убійства і рабунку.

Стейти думають побудовати колію до Аляски, одначе мають з тим клопіт куди єї провести чи через Альберту, чи через Брітіш Колюмбію.

Едмонтоньска палата торговлі, а властиво зі член п. Ґрізбах представляє, що найлучше булоб колиб ся лінія йшла з полудня через Едм. відтак через Піс-Рівер до Юкон і Аляски. За сим стоїть і премієр Альберти п. Сіфтон, який докладає всїх своїх сил, щоб ся лінія перетинала Альберту а не Бріт. Кол.

Стейти також булиб за сим, бо будова дороги не коштувалаб так богато як через брітіш-колюмбійскі гори, але знова з другої сторони, лякають ся, щоб сьвітскі фармері не переселювались на Піс-Рівер, в разі побудовання сеї лінії.

Зі міту департменту просьвіти довідуємо ся, що число учеників у провінціональних школах в Альберті зросло у 1912 році о 9884, бо підчас, коли у 1911 році виносило число усїх учеників 61.660, то у році 1912 піднесло ся воно до 71.044.

Число новоорґанізованих шкільних дистриктів виносить 345, а загальне число шкільних дистриктів у 1912 році виносило 2039 підчас, коли у 1911 р. се число виносило лиш 1781.

Число учителів збільшилось о 408 і виносило з кінцем 1912 року 3054 в противенстві до числа 2651 у 1911 році.

З поданого висше числа учеників припадає 34,899 на сільскі школи, а 34,645 на міскі школи. Число учеників у міських школах значно скорше зростає як у сільських.

ДУХОБОРИ ДУМАЮТЬ ЗМІНИТИ ДОТЕПЕРІШНИЙ СПОСІБ ЖИТЯ.

Никола А. Шкитов, російський філянтроп, що відвідав недавно оселї Духоборів, дав недавно, підчас свого побуту у Вінніпегу кілька інтересних відчитів, відносячих ся до сеї секти. Він твердить, що Духобори вже у короткім часі освободять ся з тиранства Веріґіна, їх дотеперішного провідника і скинуть з себе ярмо комунїзму, яке тепер їх гнїтить. Вони, після слів сего філянтропа не будуть вже більше засліпленими фанатиками, але також добрими горожанами Канади, що управляють свою землю як кождий інший горожанин Канади, виконують право голосованя і піддають ся усім горожаньским і товариским законам, які істнують в Канаді.

Сьвіт.

СТРАШНИЙ МОРД НА 12-ТИ ОСОБАХ.

В місцевости Ямпішки, коло Вільна у Росії бандити вирізали цілу жидівську родину купця Мончевського, складаючу ся з 12 осіб. Двайцять підозрілих о сей морд осіб арештовано.

ЗДЕРЖАНЕ ПОХОРОНУ.

Вчера мав відбути ся в Кракові похорон трагічно померлої жінки лікаря Ядвиги Нартовської. Вона кинула ся крізь вікно, тому що її чоловік обходив ся з нею в нелюдський спосіб. На припоручене прокураторії похорон вдержано, бо мавть ся відбути судово-лікарська секция тіла.

СТАТИСТИКА БЕЛЬҐІЙСКИХ МОНАСТИРІВ.

З кінцем 1910 р. було в 367-ох бельґійських монастирах 58.351 черців і черниць. В порівнаню з 1910 р. виказує се значний зріст числа монахів. Коли взяти під увагу те, що в Бельґії є 8 міліонів мешканців, то вийде, що там на кождих 28 мешканців припадає один чернець або черниця.

ЖИДІВСЬКА МАСОВА ЕМИГРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ.

Ритуальний процес в Києві проти М. Бейліса і вороже становище антисемітів, дали причину ждати ся нових погромів і переслідувань Жидів в Росії. Цілими масами упасливлюють вони свій свобідний край. Минувшого тижня прибуло на кораблі „Президент Лінкольн" не менше як два тисячі Жидів.

ЗАМКНЕНЄ ЗЛОДІЙСЬКОГО КЛЮБУ.

Поліция замкнула сими днями, що при Гляннвій улиці в Варшаві до одного такого дому ся сходили елеґантні панове з сїї тими, водітними дуже вибагливо. Коли поліция найшла до середини, застала при богатім пирі около 100 осіб, котрі арештувала. Показало ся, що були се пошукувані злодії і бандити. Всїх відставлено до поліцийних арештів.

ПРИЙШЛА ДІВЧИНОЮ ВЕРТАЄ МУЖЧИНОЮ.

„Красна Марія", гарно збудована дівчина, прибула на кораблі „Бельведер", корабля австрійської лінії, до Америки. На Еліс Айленд мусїла піддати ся лікарським оглядинам. Притім виявило ся, що Марія Цезар є мужчиною. В суботу вертає „вона" як „він" на покладі того корабля до Трієсту назад з приказу еміґраційних властий.

ПАПА РИМСЬКИЙ ЗАЙМАЄ СЯ ТАНЦЯМИ.

Тому, що богато єпископів віднесло ся послідними часами зі запитами до папського уряду, яке становище заняти проти ріжних нових танців, головно до танцю званого „танґо", папа віддав сю справу конґреґації сакраментів. Зараз конґреґація виказала своє сьвяте слово в справі танців, епископи мають подати причини для котрих они уважають „танґо" неморальним танцем.

ВЕЛИКА КРАДІЖ ДІЯМЕНТІВ.

Ґросман, гандляра діямантами з Шікаго, окрадено з діямантів вартости $35.000. Ґросман їхав з Шікаґо до Мінеаполіс, везучи в валізі діяменти. В спальнім возі положив її для більшої безпечности під подушку; але се йому не помогло, бо зручний злодій і там дістав ся. Залізнична служба перешукала весь потяг, а по діяментах ані сліду. Повідомлено поліцию, щоби вислідила злодіїв, признаючи нагороду в квоті $5.000.

ІДЕАЛЬНЕ МІСТО.

Місто, котре від своїх горожан не бере не тільки ніяких податків, але платить за них державні податки, та дає кождому горожанинови, по 400 марок річної ренти, а місточко Кліґенбурґ над Рейном, котре числить 1.700 жителів. Цілий буджет міста покривають доходи з копальні гдянки, а ці доходи 400.000 марок річно. Хто хотівби стати горожанином сього міста, мусить заплатити 1.700 марок одноразового податку. Хто женить ся з горожанкою сього місточка, одержує від сього одноразового податку значний опуст.

ВАРТІСТЬ ЖІНКИ.

В Африці можна дістати жінку за 40 центів до 6 долярів, в Уґанді за 4 воли, коробочку стрілєних набоїв і дві перуки з волосем, а навіть за пару черевиків; в Новім Мексику коштує жінка 10 коний, у африканського племени Мітсе за 20 волів, одначе бідний дістане й за поросятко. Найдешевші жінки — то в нас. У нас не лиш, що жінка нічо не коштує, але звичайно треба женихови ще й добре заплатити, щоби вона собі — біду з хати.

ГУЕРТА ВПАДАЄ.

Здаєсь, що правительство Гуерти клонить ся до упадку. Каса державна пуста, війско не заплачене, а при тім революціонери підносять голову з більшою силою. Тими днями двотисячна армія революційна заняла місточко Джварез, що лежить на границі Злучених Держав. Деякі члени вашінґтонського правительства суть того переконаня, що єсли позволить ся мексиканьским революціонерам набути оружія в Злучених Державах то до кількох тижнів правительство упаде. Здаєть ся що правительство іде на їх порадою.

БАТЬКО ЖЕРТВУЄ СЯ ДЛЯ ДИТИНИ.

Щоби вратувати житє своїй шестилітній донечці Елисаветі, що дня 13 вересня с. р. з причини огню тяжко ушкодила тіло, рішив ся її батько Бернард Лінч, мешканець з Ню-Йорку, піддати ся операції. Лікарі мають взяти з його тіла кусень скіри на 50 квадратових цалів, щоби її ужити на місце обгорілої скіри дитини. Операція мала відбути ся при кінци жовтня. Тимчасом занедужала його жінка і померла, лишаючи сиротами 5 дрібних дітий. Прибитий родинним нещастем упав зовсім на силах, одначе повернувши до здоровля, піддав ся висше згаданій операції.

КАТ. КСЬОНДЗИ БЮТЬ СЯ ПО ПИСКАХ В ЦЕРКВІ.

Італійскі газети доносять з Риму, що там в церкві сьв. Петра розіграла ся дика сцена. Зарядчик хорової капелиці, кс. прелат Скапеліні вигнав з хору кількох паломників, що розсїли ся були на фотелях, призначених для духовеньства. Припадково надійшов на се парох костела сьв. Петра, о. Віоля, котрий дуже скоро уносить ся, і запитав о. Скапелінія, чому він вигнав паломників. Коли о. Скапеліні виповив собі вміщано ся в його урядові справи отець парох почастував його таким товстим поличником, що о. Скапеліні впав лицем на землю і зранив ся. Надбігли другі попи і розборонили противників.

ОСТАТОЧНИЙ ВИСЛІД ПАРЛЯМЕНТАРНИХ ВИБОРІВ В ІТАЛІЇ.

Вибрано 258 лібералів (партія правительственна) 58 соціяльних демократів; 25 соціялістів-реформістів; 10 радикалів; 48 демократів; 33 католицьких клерикалів; 17 республиканців. — В порівнаню з попередними виборами ліберали втратили 79 мандатів, а републиканці 8, соціялісти зискали 36, радикали 19, а клерикали 10 послів. Отже рішуча побіда по стороні радикалів і соціялістів. — З огляду, що правительство носить ся зі заміром уневажнення вибору одного соціялістичного посла, робітники того округа хотять відповісти на сю провокацію урядї загальним страйком.

ВІРНІ ПІДДАНІ.

Смішний випадок лучив ся біля Красного Села, коло Петербурга. Земський начальник, скликавши громадську раду, мав цілий виклад до селян про значіня воздушної фльоти для держави і просив, щоби селяне, хто що може жертвували на сю ціль. Селяни з увагою вислухали викладу і приступили до обговореня справи. Нарада тревала цілу годину, а після того громадська рада вислала відпоручників до земського начальника. „Ваше благородіє — говорили відпоручники — громадська рада рішила просити о ласку. Просимо, щоби замість гроший повелено нам відсидіти в арешті кождий після можности". Довго мусїв пояснювати їм земський начальник, що гроші на воздушну фльоту збира є правительство не для покараня селян.

НЕЩАСНА ПРИГОДА ЕМІҐРАНТІВ.

Два тижні тому приїхали до Львова 4 еміґранти, що мали їхати до Америки. Лише один з них мав корабельну карту і лиш він поїхав того самого дня дальше. Трох инших забрав аґент товариства „Гамбург-Америка" до бюра, де вони мали заночувати. Щоби їх не переловило инше бюро, замкнув їх сей аґент в кімнаті сего бюра. Перед тим, нім по лягали спати, еміґранти погасили сьвітло. Сьвітло було газове, то треба було позакручувати кури, щоби газ не втікав. Еміґранти сего не знали. Погасили сьвітло так, як в нафтових лямпах і пошли на підлогу спати. На другий день знайшли їх всїх трох неживих. Були се: Березяк і [illegible] Перемишлян і Василь Креховецький з Черепна пов. Рогатин.

ПАЛЕНЄ ВДІВ В ІНДИЇ.

Найвисший трибунал в Аллагабаді мав сими днями до рішеня справу, яка доказує, як тяжко в Індиях примінити закон до деяких таємних реліґійних звичаїв. Вдова одного гіндуського князя з Майнпурі згодила ся добровільно спалити себе на костирі в день смерти свого чоловіка. На се сьвято зібрало ся богато народа. Пять її свояків обжаловано під закидом, що вони заохочували вдову поповнити реліґійне самоубийство. Їх засуджено на вязницю. Всі пять внесли відклик до найвисшого трибуналу в Аллагабаді, в якім вони покликують ся на се що чудотворна полумінь вийшла з небес і підпалила костир. Трибунал відкинув відклик обжалованих і підвисшив їм кару на чотири роки вязниці. Паленє вдів англійсько-індийське правительство заборонило ще в 1829 році.

ЗБІРКА МАРОК ВАРТОСТИ 10 МІЛІОНІВ КОРОН.

Збірку марок вартости 10 міліонів корон можна оглядати на виставі в Ню-Йорку. Є там уніката, з котрих кождий варта кільканайцять тисяч корон. Є там приміром дві марки, котрих більше ніхто не має на цілім сьвіті. Вони походять з острова сьв. Маврикія. „Коли на сім острові 1849 році видруковано марки, перші дві взяв собі ґубернатор острова і наклеїв відразу на коверти листів, котрі вислав до своїх знакомих в Анґлії. Кілька годин опісля, коли вже листя з сими марками були в дорозі, остров навістила страшна бура, котра забрала цілий почтовий уряд і цілий засіб новонадрукованих марок. Нові марки почав остров сьв. Маврикія виробляти щойно два роки потім, але се були марки зовсім іньші. Сі дві марки, які тепер є на виставі варта 100.000.

КНИГАРСЬКА ВИСТАВА.

„Слідуючого року в Липску має відбути ся міжнародна вистава книгарського промислу. Зголошеня на виставу вже замкнені. Гарно буде представляти ся австрійський павільон. Всякі держави, які беруть участь в виставі, хочуть виступити як найвеличавійше і на самі павільони виказано значні квоти. І так Франция 500.000 франків, Італія 200.000 лірів, Росия 260.000 рублів, Швайцария 50.000 франків. Участь у виставі беруть майже всі европейскі і позаевропейскі держави. Атракцією вистави буде „Галя культури" в центрі вистави, котра має містити експозиції культурних праць людскости в теперішних часах. Управу вісносних відділів обняло понад 600 визначних учених цілого сьвіта. Ся галя представляти ме розвиток ґрафіки від найдавнійших до найновійших часів. Контресів відбудеть ся підчас вистави около 200, з чого видно, на яку велику скалю заповідать ся вистава.

ДИТИНА СЬВІДЧИТЬ ПРОТИВ РІДНОГО БАТЬКА.

Рідко лучає ся подія, яка розіграла ся минувшого тижня перед найвисшим судом в Ню-Йорку. Слаба, бліда, 11-літ. дівчина, Марія Кампанелі, сьвідчила против рідного батька. З плачем оповідала дівчина про родинне нещастє. Одного разу вернула вона з прочими двома малими сестрами зі школи до дому. Батько сидів сердитий. В незадовзі прийшла домів і мама, котра послугою заробляла на удержаня родини. Батько сейчас розпочав суперечку, [illegible] Мала Марія побігла до спальні і обняла конаючу маму, щоби її охоронити від нелюдського батька. Розлючений вистрілив еще раз і ранив дочку в голову. Нафоправу привезли її зі шпиталю. Суд засудив жорстокого батька на смерть на електричнім стільци.

МІЛІОНЕРСЬКА СОБАКА.

Жінка міліонера пані Вое в Чікаґо, Ілл. призначила своїй собаці 4 покої і наняла для неї відповідне число слуг. Собака зоветь ся Біжі. В 8 год. рано встає з ліжка, котрого біле тричі денно змінють ся, а в 9 год. їсть снідане. В 10 год. купають ся. Спеціяльною щіточкою чистять її зуби, малюють кігті і змивають дорогоцінними оліями голову. В 10 год 30 мін. йде в супроводі покоївки в сад „відсьвіжити ся". В 12 год 30 м. по пастеризоване молоко, а 1 год. „вийжджає" автомобілем на двогодинну прогульку. В 3 годині кладе ся влїжко, щоб „відпочати і трохи переспати ся". Тревае се дві години. В 5 год. їсть обід, смажену барабольу з сьвіжим масом, а в 5 год. 30 мін. йде на дві години тревалу прогульку, в 7 год. вечер слухає музики, відтак йде спати. Таке житє повторяєть ся день в день.

ОБРАЗИ ЩЕЗАЮТЬ.

Сказав би може дехто, що чудотворний образ повинен бути дуже дорогим — дорожшим від звичайного хочби якого мальовила. А оно, прецінь не так Ксьондз Мацок не крав і не спродавав чудотворної Матки Боскої в Ченстохові, але її дорогоцінности — лише, що чудотворна, а позволила обрабуватись. І тепер знова доносять з Риму, що пропав знов дорогий образ Матки Боскої з дитятем з церкви Санта Марія Маджіоре в Сутельо. Малював його славний маляр Пінтуріккіо і малюнок був старинним і справді вартісним. О крадіж того образа обвинили місцевого ксьондза і арештували його.

Все віби якась зараза на католицьку віру.